

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand za.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN.

Egész évre 482 Lel.

Fél évre 216 Lel.

Negyed évre 108 Lel.

Havonta 86 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Villamos körforgalom.

Alig zajlott le az arad—ragyvári vasutvonal megnyitó ünnepe, máris hasonlóan nagy jelentőségű terv merült fel újabb közlekedési út létesítésére. Az arad-hegyaljai villamos részvénytársaság azzal a tervvel foglalkozik, hogy Radna és Lippa állomások között Aradon keresztül a Maros jobb- és balpartján villamosvasut-körforgalmat rendszeresít. A terv valóra váltása azt jelentené, hogy újabb, gazdaságilag eddig kihasználatlan területek kapcsolódnának bele a forgalomba és a Maros balpartjának dus termőföldekkel rendelkező lakosai számára lehetőség nyílnék terményei elszállítására, a gyors és akadálytalan közlekedésre. Szóval az első vasutmegnyitót — ha a tervet megvalósítanák — azonnal követné a második is. Az újjáépítő munkának újabb fázisát jelentené a marosmenti körforgalom kiépítése és ebből az újjáépítő munkából csak haszna származhatik Arad város közönségének, a forgalomba bekapcsolt községek lakosságának, sőt bizonyára a vállalkozónak is.

Csak a nyugati államok példáját kell tekintenünk, ahol az építőmunka csodálatos eredményeket ért el, ugyszólván minden talpalatt

nyi földet kihasznált, ahol csak vasutat, gyárüzemet, kikötőt vagy egyéb közhasznú intézmény alapjait meg lehetett vetni. A nyugati államok nem hagyták parlagon heverni semmiféle gazdasági lehetőséget sem, vasuti hálózatuk a legkisebb községet is bekapcsolt az ország gazdasági vérkeringésébe és csak természetes, hogy a minden zavar és gát nélküli vérkeringés egészséges gazdasági életet, virágzó jólétet teremtett. Mert a vasutvonalak mentén gombamódra szaporodtak az iparvállalatok, mintagazdaságok és egyéb vállalkozások, amelyek látkető, eleven atmoszférát vittek bele a legelhanyagoltabb országrészekbe is és biztosították a nagyobb ipari centrumok zavartalan ellátását. A gazdasági anyagcsere ezekben a mintaállamokban soha meg nem állott, a város messzi vidékeken ipari piacot teremthetett magának, a falu viszont termékeinek értékesítésére találta meg a legkényelmesebb módokat.

A háború óta stagnáló gazdasági élet felpezsdülését jelenti a forgalmi utak kiterjesztése az eddig elzárt, szinte középkori szellemi és anyagi tespedésben leledző vidékek felé. A forgalmi utak az ország organizmusának ütőerei, a melyeken a pénz, a jólét, a szelle-

mi és az anyagi kultúra árad szét a legtávolabbi vidékekre is. Éppen ezért az újjáépítő munka második előkészületben levő fejezetét, a marosmenti körforgalom kiépítését is a legnagyobb örömmel üdvözölhetjük. Legfőképpen pedig azért, mert úgy az arad-nagyvárad vasutvonal megnyitása, mint a radna-arad-lippai körvonal kiépítése Arad városának gazdasági érdekeit segíti elő és megszünteti az eddigi káros elszigeteltséget, amelyet az ország nagyobb városai eddig nálunk kevésbé éreztek. Remélhető, hogy az egyre javuló körülmények éreztetni fogják kedve-

ző hatásukat Arad gazdasági életében és az ipar és kereskedelem új lendületet vesz a közlekedési utak kiterjesztése révén.

Az állam teljes konszolidációját óhajtók előtt örömmel volt az arad-nagyvárad vasutvonal megnyitása és ugyanilyen ünnepnap lesz az a nap is, amikor a most tervezett vasutvonalat átadják majd a forgalomnak. Sok ilyen ünnepnapot kívánunk az ország lakosságának és akkor semmi sem fogja utját állni annak, hogy a gazdasági konszolidáció jelszava élő valósággá váljék.

Befejezik a parlament ülészakát.

(Vihar a kamarában — Minisztertanács.)

Bucurestiből jelentik: Ma délután minisztertanács volt, amelyen a parlament ülészakájának meghosszabbítását, valamint a parlament elé beterjesztendő törvényjavaslatokat tárgyalták. Ezután a minisztertanács a besszarábiai gyilkosságokról beérkezett jelentésekkel foglalkozott.

A Kamara mai ülésén Micsa a tegnapi ülésről fölvetett jegyzőkönyv hitelesítését kifogásolta, mert a jegyzőkönyvben a resicai művekről szóló törvényjavaslat

egyik pontja elfogadottnak van feltüntetve, holott azt a Kamara nem szavazta meg. Orleans elnök felvilágosító szavai után a jegyzőkönyvet hitelesnek fogadták el. Maniu és Madgearu súlyos vádakkal illették a kormányt a törvényjavaslatnak ilyen módon való meg szavaztatásáért. Ezután a Kamara a resicai művekről szóló törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta. A szavazás után nagy zaj keletkezett, amelyben Michalache a többség felé kiáltotta: „Zsiványok! Tol-

Riport a szegénységről.

(Tönkremennek a budapesti magánzalogházak. — Pusztulás előtt a „handlé”-ipar. — Állami árverések. — Mi történik a kőtyavetyéken naponta befolyó milliókkal?)

(Az „Aradi Közlöny” budapesti tudósítójától.) A hónapok szobák egyre tüdődező, egyre halkuló romantikájához hajdanában olyan szorosan hozzátartozott a zálogház fogalma, mint például a kabáthoz a gomb. Valami különösen bántó ellentmondás van abban a tényben, hogy az egyéni életek elszegényedésével párhuzamosan eltűntek a zálogházak a mindennapi életből. Lassan-lassan kiváltak a szegény emberek életéből és még bucsút sem mondtak a sok évtizedes barátkozásért. Ellentmondás! de úgy van: a mai szegény világban nem kell az embereknek a zálogház. A megszorult ember (és hány van ma ilyen!) nem siet jegygyűrtjével, vagy meghitt fejevankosával a közeli zálogos kisboltjába, hogy a ráadott pár koronányi kis kölcsönnek tovább tegesse buval és gondokkal bélelt életét.

Azt lehet mondani: az apró kis magánzalogházakat a ránk szakadt mostoha esztendő során megette és feneketlen gyomrában megemésztette egy ormótlan vöröstéglás palota a Lónyay-utca és Kinizsy-utca sarkán: az állami központi zálogház. Rendjén lett volna, ha a városban szét szórt és különösen a külvárosokban feltűnedezt kis magánzalogházakkal együtt eltűnt volna a szegénység is. De nem tűnt el, csak éppen annyiban történt változás, hogy a szegénység a maga pillanatnyi, vagy helyesebben mondva: a maga akuttá vált nyomorával más segítő forrás felé orientálódik. A Lónyay-utca sarkán hivalkodó nagy központi zálogház igazgatói irodájában, így magyarázta ezt nekünk dr. Mezőfy Ágoston, az állami intézmény vezetésére kirendelt miniszteri tanácsos:

— A megváltozott gazdasági helyzettel indokolható csupán, hogy a zálogházak üzleti élete egyre inkább sorvad. A magánzalogházak, melyek a békebeli normális gazdasági viszonyok között tulajdonosaik részére jól jövedelmező üzletet jelentettek, egymás-

után mind bezártak, mert az értékek folytonosan növekvő nagy eltolódásai mellett elvesztették rentabilitásukat. Megingott alattuk az a bizonyos reális számítási talaj, mely nélkül nem lehet üzleti hasznot kalkulálni. Aztán az emberek nem szívesen viszik ma holmijukat zálogházba, mert az értékek mai kiszámíthatatlan hullámzása mellett legfőképpen 1020 százalékos kölcsönt kaphatnak rá, amíg a békeben 70—80 százalékgig is felment a rendes kölcsönösszeg értéke. Mondom: a magánzalogházak mind bezártak és csupán az állami zálogház működik, melynek a Kinizsy-utcai központon kívül mindössze két fiókja van: egyik a Teréz-városban az Eötvös-utcában, a másik pedig a Belvárosban, a Ferenciek-terén.

— Aki megszorul pénz dolgában, az jobban jön ki, ha zálogba szánt érték tárgyát rögtön eladja. Így legalább megkapja érte a teljes értéket és nincs kitéve esetleges értékevalvációnak. Ezért is van mostanában annyi dolga az állami árverező csarnoknak, melynek falai között reggeltől-estig zsonganak az emberek, mint megbolygatott méhraj. Szekérszámra

szállítják naponta az önkéntes árverésre szánt holmikat a Kinizsy-utcai nagy palotába, sokan azonban csak úgy gyalogszerrel hozzák a hönök alatt kőtyavetyére szánt ócska tárgyaikat. Hogy a használaton kívül felejtett ócska holmiknak minő fantasztikus keveréke találkozik itt össze naponta, az igazán csak a regényírók témájára való. Olyan ócska és elviselt holmik, amiket azelőtt a szemétdombról sem szedett volna fel a koldus szegénység. Ami már semmi pénzért sem kell a handlénak, az mind ide kerül a Kinizsy-utcai önkéntes árverésre. De persze sok olyan holmi is akad melyre állandóan fáj a foga a handlénak és szívesen adna érte jó pénzeket. Mikor tegnap ott jártunk a Kinizsy-utcai vöröstéglás nagy épület ócskás termében, majdnem sirásra görbülő ajakkal panasolta egy gondozatlan szakálu öreg handlé, a pusztuló Teleky-tér utolsó Mohikánja:

— Tönkre megy az ószeres házalóipar, amióta az önkéntes árveréseket annyira divatba hozták itt a központi zálogház épületében. Senki sem akar ma a handléval szóba állani. Mindenki ide

vajok!" Orleanu elnök Michialachét előbbi kijelentéseért a feyelmi bizottság elé utalta.

A parlamnet ülészakát június 5-ig feltétlenül befejezik. A kormány elnökét szándéka, hogy éjjeli ülések tartásával is, de befejezi az ülészakot. Szünet előtt elintézik a tisztviselők pragmatikájára vonatkozó törvényjavaslatot.

Az Adevernal értesülése szerint Antonescu párisi román követ kérte a kormányt, hogy siettesse az Argetoianu-féle bönök ügyének rendezését.

(Rádor.)

Megszűnt a lakáshivatal

(A legutolsó hivatalos órák.)

Halotti kort ülni ma már nem szokás, legalább is a kulturálmokban nem, sőt nemhogy, nem szokás, de ezt ma megcselekedni egyenesen megbotránkozásra okot adó tény lenne. És most még is valami halotti tórfélélt kellene ülni, mert olyan halálról lesz szó, amely sokkal többekben fog örömet kelteni, mint nem. Holnap, csütörtökön délelben az aradi lakásbérbeadó hivatal fog az elmulás remélhetőleg örök honába költözni. Holnap tartja utolsó hivatalos óráit és holnapután már nem nyitják ki a városháza földszintjének balszárnyán azoknak a hivatali helyiségeknek ajtajait mindaddig, amíg a lakásbérbeadóhivatal hült helyét más hivattal be nem töltötték. Az új lakbérleti törvény tudvalevőleg visszaadta a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogát a házaikban megüresedő lakások fölött és így a lakbérleti hivatal nem döntött május hatodika óta egy lakás sorsa felett sem. Valami mégis itt marad abból a hivatalból, amelyet a hivatal közegei sem neveztek másképpen, mint „szük-

hizza a portékáját, mert azt hiszi, hogy itt többet kap érte. Legjobb házaimat vesztettem el emiatt. Vannak házak, ahol összeállanak a lakók és közösen összegyűjtik a padlason, pincében és kamarákban található félredobott ócskaságokat. Megbiznak maguk közül valakit, hogy hozza el az ócskaságokat ide és árvereztesse el. Itt, kérem szépen, minden szeméttel megvesznek. Solia életemben nem káttam ilyet. Mintha minden darab agvontaposott cipő leg alább is egy aranyat érne. Itt minden haszontalan rongyból pénzt csinálnak. Számos olyan esetet is tudok, hogy egész családok idehozzák nélkülözhető holmijukat és az árverésen kapott pénzt rögtön gyümölcsözően helyezik el. Így legalább jól kamatozik nekik a sok félredobott lim-lom. Most is éppen kaptam megbízatást egy nagyszágos asszonytól, az Eötvös-utcából, hogy szállítsam ide két antik szekrényt, régi ónémet ebédlőjét és egy csomó viseltes ruháneműjét. Majdnem negyédmillió forint be az árverésen az ócska vacakokért. Mit tetszik gondolni, mire fordították a befolyt összeget? Kosztba adták. Ez máma a legjobb üzlet. Én úgy éljek.

séges rossz"-nak, mert a köztisztviselők lakáshivatala egyelőre megmarad és ezt egyetlen emeleti szobában fogják elhelyezni. Stefanut Sabin marad ennek a hivatalnak a főnöke, aki kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy azok felett a lakások felett, amelyek eddig is rekviráltak voltak,

Villamos körforgalom Aradtól Radnáig.

(Az Aradhegyaljai Villamos Vasut terve a városnál.)

Az aradi városháza illetékes köreiben az Aradhegyaljai Villamos-vasut igazgatóságának érdekes tervéről beszélnek. Arról van szó, hogy a villamos vasutat behozzák a városba és a motoros állomástól végig a Főtéren fogja lebonyolítani a közuti forgalmat. Az Aradi Közlöny munkatársa felkérte Gold igazgatót, az Aradhegyaljai villamos vasutak vezetőjét és kérdést intézett a terv keresztülvitelére vonatkozólag. Gold igazgató felvilágosításából kiderült, hogy a villamos vasut igazgatósága sokkal jelentőségtelesebb tervvel foglalkozik, amely széles perspektívát nyújt Arad és a környékbeli községek és termőföldek gazdasági fejlődésére vonatkozólag.

Aradhegyaljai villamos vasut igazgatóságának az a terve, hogy villamos körforgalmat létesít Radnáig. Ebben az esetben a villamos keresztül megy Arad főutcáján és nem tér vissza a motoros állomásra, hanem tovább folytatja útját a Maros bal partján, utjában érintve olyan községeket és tanyákat, a

A záloglevelek.

(A kötvénytulajdonosok nagy károsodása.)

A következő igen érdekes és figyelemreméltó tartalmú levelet kaptuk:

Tisztelt szerkesztőség! Ismerve azt az álláspontot, amelyet az Aradi Közlöny a nagyközönség érdekében védelmében elfoglal, következő soraimmal a bankzáloglevelek ügyét bátorkodom felszínre hozni és kérem, hogy észrevételeimet b. lapjokban ismertetni sziveskedjenek. A záloglevelek hozadéka ugyanis súlyos problémát okoz most a kötvénytulajdonosoknak és igen sok embert érdekelne az, hogy e kérdés jogszerűségében világosan lásson. A záloglevelek mai bonyodalmas helyzetét ily formán vázolhatom:

Ha valaki 30 évvel ezelőtt 100 ezer forint névértékű 4 és fél százalékos záloglevelet vásárolt, záloglevelei után 4500 forint évi kamatot kapott. A kamat összegéért 560 métermázsza 8 forintos búzát vásárolhatott az akkori időben. Aki pedig amortizációs (60 éves törlesztéses) kölcsönt vett fel a záloglevelek után, 200 katasztrális hold földet vásárolhatott 500 fo-

ezután is a köztisztviselők lakáshivatala fog diszponálni. De csak ezek felett. Természetesen a lakbérleti hivatal megszűnésével több tisztviselőt elbocsájt a város és csak néhányan maradnak Stefanut főnök mellett, akinek még a felbbezés alatt álló lakásügyeket is el kell intéznie.

melyek eddig nélkülöztek a vasuti forgalmat. Ez a terv különösen gazdasági szempontból rendkívül nagyfontosságú. — Először, mert Arad város élelmiszer ellátása könnyebbé válik. Másodsor, mert a környék gazdasági termékeit kényelmesen és rövid idő alatt lehet továbbítani. A jelenlegi helyzet az, hogy a Maros bal partján levő busásan termő földek nem voltak gazdaságilag kellőleg kihasználva a nehezen megközelíthetőség és a szállítási eszközök hiánya miatt. A terv keresztülvitelének természetes következménye lesz a többtermelés, az olcsóbbodás. A villamos vasut szempontjából gazdaságilag előnyös a közforgalom kiépítése, mert a körforgalomba bekapcsolt villamos árammal fokozott energiát lehet kifejteni. Ezért az áram fejlesztéséhez aránylag kevés anyag szükséges. A körforgalomra átalakított villamos vasut a Maros jobb partján ugyanazokat a hegyaljai községeket érinti, mint most. Tehát a jobb parton semmiféle változás nem fog történni, a balparton azonban teljesen új vonal fog épülni

rintjával és a holdankinti 500 forintos kölcsön után évi 22 és fél forint kamatot, 281 kilogramm buza árát fizette.

Ezzel szemben ma annak a föld birtokosnak, aki hitelét záloglevelek után kapta, 500.000 koronával számítva katasztrális holdját, száz millió magyar koronát ér meg a birtoka. Ez a 200 katasztrális hold területű birtok, holdankint 8 métermázsát számítva, 25.000 koronás ár mellett évi 40 millió koronát hoz, de kamat fejében még mindig csak 9000 koronát, alig 28 kilogramm buza árát fizeti a régi 560 métermázsza buza árával szemben. A tulajdonos záloglevele pedig ma is csak 100.000 forintot, illetőleg 200.000 mai magyar koronát ér.

Azt hiszem, hogyha bár megkésve is, de alkalmas lenne az idő arra, hogy a zálogleveleket buza-záloglevelekre változtassák át. A gazda nem károsodnék ezzel a megoldással, mert most is csak évi 281 kilogramm búzát kellene kamatul fizetnie katasztrális holdanként, a záloglevéltulajdonosokat azonban a teljes pusztulástól lehetne megmenteni.

A Magyarországon levő pénzüntézetek az amortizációs jelzálog-

kölcsönök visszafizetésénél 1 koronáért 1 leut követelnek az adósoktól és a hátralékos 5 évi kamat fejében (amit nem lehetett fizetni) 20 százalékos évi kamatot követelnek 1:1 arányban, viszont ma is csak 9000 magyar koronát fizetnek a magyar bankok a román állam területén levő záloglevéltulajdonosoknak, ugyanakkor évi 250 lei kamatot kapnak romániai jelzálogkölcsön adósaiktól a magyarországi pénzüntézetek, amelyek ha ma 1:1 arányban 200.000 leiel fizetnek vissza a 100.000 forintot, akkor évi 15 százalékos kamatdifferenciát és 500 százalékos értékemelkedést nyernének, a hitelező pedig, aki százezer forintért 200 katasztrális hold földet vásárolhatott annak idején, ma 200.000 leiert, tehát a legkedvezőbb 1:1 arányú visszafizetés mellett is alig 12—20 katasztrális hold földet vásárolhatna.

A dolgok természetes rendje az volna, hogy a záloglevelek a kiállítatásuk napján levő buzaáruta alapján rendeztesse, a bankbetétek pedig a betét napján evő érték szerint. Ily módon a tőke igazságosan értékelődne, visszaállna a régi jó pénz értéke, a nép bizalma ismét életre kelne és a hitel is megindulna. Tisztelettel Egy jelzálogkötvénytulajdonos.

Bizalom Poincarénak.

(Anglia aktivitása a jóvátétel kérdésében.)

Párisból táviratozzák: A május 31-éig megszavazott Ruhr-megszállás hiteléhez a kormánynak újabb hitelre van szüksége. A kormány benyújtotta a juniusra szükséges harmincöt és fél millió frank hitelre vonatkozó törvényjavaslatát. Hat hónap alatt párisi lapok közlése szerint a Ruhr-megszállás negyédmilliárd frankba került.

Párisból táviratozzák: A Ruhr hitel vitájánál Poincaré felvetette a bizalmi kérdést. A szocialisták és kommunisták megtagadták a hitelt, de a radikálisok mellette foglaltak állást. Végül a hiteleket 505 szavazattal 67 ellenében elfogadták. Tardieu szemére vetette a kormánynak, hogy mindiárt kezdetben nem terjesztette ki a Ruhr-megszállást. Arra a megjegyzésére, hogy a szabotálók talán nem elég szigorúan büntették meg, Poincaré azt felelte:

— Épp Schilageter kivégzése napján mondja ezt?

Tardieu a kocsz- és mész készletek lefoglalását tette ezután szóvá.

Londonból táviratozzák: Baldwin a Daily Telegraph szerint tegnap hangsúlyozta a jóvátételi kérdés szabályozásának sürgősségét. Beszéde azt a benyomást keltette, mintha elérkezett volna az idő, amikor Anglia a jóvátétel megoldása érdekében aktíve felléphet, sőt nagyobb mértékben lép is fel, mint az utolsó hat hónap alatt keresztülvihetőnek látszott. Híre jár, hogy Mac Kenna memorandumot készít ugy a német, mint a francia és belga jóvátételi tervekről és pozitív kritikát alá veszi a német tervezetnek. A memoran-

Am igyekszik rámutatni Franciaország jóvátételi követeléseinek reformjára, hogy így a probléma végleges megoldásra kerüljön.

Hogy áll a leu?

Május 30-án fizettek 100 lelért:

Párisban 7-60 frankot

Budapestben 2700-3400 koronát

Berlinben 35900 márkát.

Bécsben 37500 osztrák koronát

Belgrádban 54-75 dinárt

Londonban 1 font 900 lei.

Olcsóbb lett a cukor.

(A lei javulásának következménye.)

Alig egy héttel ezelőtt még ötven leien felül állott a cukor ára Aradon és ma már *negyvenkét leiert* árusítják kiskereskedelmi forgalomban a kockacukrot és a cukor árának hirt szerint még további nagyobb esése várható. A cukor olcsóbbodását természetesen a lei emelkedése akarta legfőként. De a rendkívül nagymértékű olcsóbbodást egyéb tekintetek is befolyásolták. Mint szakkörökből értesülünk, az amerikai közönség a hó elején bojkottot hirdetett a cukor ellen és egyáltalán nem vásárolta a cukortözsdeken rendkívül erős kosztban álló cukrot. A kereslet hirtelen megszűnt, ami erősen befolyásolta a mindenre reagáló cukortözsdeket s egyszerre nagyobb százalékkal süllyedtek az árak. Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma fölkereste az aradi *Liga* igazgatóját, dr. *Vadász Armandot*, aki a cukor olcsóbbodó irányzatáról a következőket jelentette ki:

— Ma még *negyvenkét leies* cukrunk van, de ez is jelentős olcsóbbodást jelent az eddigi cukorárakhoz képest. Ma veit értesüléseink szerint már *harminnyolc-harminckilenc leies* áron kínálják Galacban a hollandi cukrot, de lehet, hogy még ezek az árak is mérséklődnek. Igen valószínű, hogy hamarosan eltörlük a cukor behozatali vámját, ez esetben még további *négy leiel lesz olcsóbb az importcukor ára*. A jövő héten, ha a mai árak tartják magukat, már *negyven leies áron* is lehet árusítani Aradon a galaci cukrot. Hír szerint Jávából is hoznak sárga minőségű cukrot Romániába, amit a belföldi gyárak finomítanak. Valószínű, hogy ez is olcsóbb lesz, mint az eddigi drága cukor. Az *olcsóbbodást főként a valuta javulása okozza* és ha ez tartós lesz, természetes, hogy az olcsóbbodás is fokozódik. Más iparcikkekben nehezebben igazodnak az árak a valuta áralakulásához, mert a cukrot úgy jegyzi a tözsde, mint az aranyat és ára is hasonlóképpen érzékeny, de a többi iparcikkek árai is lejjebb szállanak a lei tartós javulása esetén.

Aradiak a Keleti-tengeren. (Pünkösdi kirándulás a Rügen-szigetére.)

Érdekes levelet kapott ma az *Aradi Közlöny* Berlinből. A levélben egy kirándulásról olvasunk, amelyen aradiak vettek részt, olyan aradiak, akik ezidő szerint Berlinben tartózkodnak. Ezek: báró *Neuman Alfrédné*, báró *Neuman Ede*, *Bodnár Zoltánné*, *Bodnár Klári*, *Bodnár László* és *Stauber János* berlini főiskolai hallgató. A vidám kiránduló társaság a Keleti tengerre, Rügen szigetének Binz nevű kikötőjébe igyekezett a pünkösdi ünnepekre és a szépséges utról az alábbiakban számolnak be:

— Pünkösdi előtt való szombat reggel találkoztunk, mi aradiak a berlini Stettiner pályaudvaron. Stettin felé igyekeztünk egy kiránduló vonaton. Délelőtt tíz óra volt, amikor odaértünk és egy hatalmas szép hajón, az Odera folyón indultunk el a Keleti tenger felé. Délután két órára Swinemündebe érkezünk, gyönyörködtünk a szépséges fürdőtelepben és ekkor elhatároztuk, hogy utunk végcélja nem Heringsdorf lesz, hanem Binz Rügen szigetén. A tenger csendes volt. Heringsdorf után elhagytuk a kontinentet és most már a nyílt óceánra értünk, amelyen három teljes órát utaztunk. Utközben hajókkal találkoztunk, ezeknek zászlóüdvözléseket adtunk le, sőt hajónk egyik utasa számára szikratávirat is érkezett. Öt óra negyvenöt perc körül délután egy csodás tengeri fürdőhelyen: Sellingenb kötöttünk ki, amely már Rügen szigetén fekszik. Fél órai hajózás után feltűntek Binz erdei, nagyszerű villái, míg végre háromnegyed hétkor ki kötöttünk.

— Alig szálltunk partra, egy ósnémet külsejű idősebb ur és hölgy megszólítottak kényelmes lakást ajánlva a villájukban, amelynek öt szobás földszinti részét fürdővendégeknek adják ki. A villa a strandon fekszik, kitűnő helyen és egy éjszakára a szállás 3 ezer márkába kerül személyenken, ami ma cirka 9 leinek felel meg.

Ez azért érintett bennünket meglepetésszerűen, mert a hotelekben és penziókban ugyanezért 30 ezer márkát, a Kurhausban 50 ezer márkát kérnek, igaz, hogy ellátással együtt. Nem sok reményt fűztünk lakhelyünkhöz, de teljes megnyugvásunkra szolgált az a kényelem és az a tisztaság, amit ebben a villában találtunk. Még este vacsora után sétálni mentünk a tengerpartra, ahol olyan korzót találtunk, mintha 15-szezon lenne. Másnap délelőtt: — pünkösdi vasárnapján, — Binzet néztük meg, délután öt órai táán és este egy kisebb táncmulatságon vettünk részt.

— Pünkösdi hétfőjének reggelén egy kis helyi hajóval Sassnitzba hajózáztunk, amely szintén

nagy tengeri fürdőhely, de már nem olyan barátságos, mint Rügen. Ebéd után ugyanez a kis helyi hajó vitt el bennünket a Stubenkammeri kréta-szigetre. Zuhogó eső fogadott, de mi azért megmásztuk a krétahegyeket, amelyeknek festői szépségét tollal leírni lehetetlen. Távolról a svéd partok körvonalaival képlettek felénk. A kréta sziklák tetején meguzsonnázunk egy vendéglőben és délután öt órakor visszahajózáztunk Binzbe.

— Stubenkammer előtt érdekes látványban volt részünk. A háboru alatt az angolok tengeraltjárói belopóztak a Keleti tengerbe és a német partok közelében cirkáltak. Minderről mit sem sejtett egy német hajó, amely aztán oldalról

Amerikai ember az aradi árvákért.

— Chicagói gyáros hazajött Aradra. — Beszélgetés Weigl Alberttel. —

Szombaton volt, délután. Beállított *Halpern Miksa* aradi női divat üzletébe az öreg *Weigl* bácsi, az aradi izraelita hitközség *Weigl* bácsija, *Weigl Miksa* volt székfoglaló egy jól öltözött uriember és egy elegáns uriaszony kíséretében és így szólott *Halpern* Miksához, az üzlet tulajdonosához:

— Engedje meg *Halpern* ur, hogy mint a hitközség előjárójának bemutassam fiamat és feleségét. Most jöttek Amerikából.

Ezzel a kezdettel hamarosan élénk beszélgetés kezdődött az üzletben. Az ezután történetek pedig *Halpern* Miksa így beszélte el:

— A beszélgetés ideje alatt egy aradi borkereskedő jött be üzletembe és átadott néhány szandált az izraelita fiúarvák részére, amelynek tudvalevőleg előjárója vagyok és jótékony adományokat itt átveszek. Az amerikai *Weigl* Albert figyelmessé lett az adományozásra, érdeklődni kezdett, majd kijelentette, hogy Amerikából jövet, szándéka volt hat árva gyermeket teljesen kiöltöztetni és felkért, hogy ezt az adományát vegyem át. Természetesen nagyon megköszöntem és amikor közöltem az adományozóval, hogy az árvaházban tizenöt gyermeket nevelnek, mind a tizenöt gyermek részére cipőt, ruhát, kalapot rendelt és ennek árát, 16 ezer leit azonnal lefizette. Majd szombat délután lévén, a templomba mentünk, ott még háromezer leit adományozott az öregek otthonának, a szeretetháznak és a szegényeknek szétosztásra ezer-ezer leit. Ezenkívül megígérte, hogy ősszel, Chicagóból 500 dollárt küld az aradi hitközségnek és ezután is minden évben, esetleg kétszer is juttat 500—500 dollár jótékonyadományt Aradra. Az új ruháknak szombatig kell elkészülni, akkor lefényképezte a gyermekeket adományozóikkal, aki ismét eltávozik Aradról.

— *Weigl* Alberttől, — mondtam *Halpern* Miksa, — nem tudok sokat mondani, csak keveset beszélgettem vele, de annál többet mond ez az újság, amit az öreg *Weigl* bácsi hagyott nálam. A chicagói Magyar Tribuna másfél

egy torpedót kapott, de valahogy nem tett találatra. Erre a német legénység menekült akarván, a már megtorpedózott hajót a közeli partoknak irányította. Oly sebességgel rohant a hajó, hogy többé megállítani nem lehetett. A legénység és a hajótisztek mentőcsónakokba ugráltak, maga a hajó pedig a kréta sziklákba furódott. Az erre járó idegeneknek, mint történeti nevezetességet mutogatják ma is ezt a kréta sziklákba ékelt hajót.

— Pünkösdi hétfő után való nap elbucszunk Stettin felé, délután hatra kikötöttünk és Berlinbe este 9 órakor érkezünk vissza. Az egész négy napos utunk személyenként 120.000 márkába került, ami körülbelül 350 leinek felel meg. Otthon alighanem többé jönne egy négy napos kirándulás.

Hasábon bucsuztatja *Weigl* Albertet és nejét, akiknek távozásakor bucsulakomát rendeztek. A hosszú cikk kivonatossan a következőket mondja:

— *Weigl* Albert egy igazi „self made man”, aki egyszerű munkás sorból szorgalma és becsületessége révén küzdötte fel magát. Ma már hatalmas beforgyára van, ahol kétszáz munkással dolgozik és az amerikai butorgyári iparban nagy tekintélynek örvend. — Elmondja a cikk továbbá, hogy a család mily nagy mértékben vette ki részét a jótékonykodásból, amelynek alapján a következő reményeket fűzi utjukhoz:

— ... ismerve ezt a két nagy szívű embert tudjuk, hogy amíg ottlón lesznek és látni fogják a nagy nyomort, nagyon sok könnyet fognak letörölni a szenvedők orcáiról jószívűségükkel, *Weigl* és neje nem hálalkodásból, hanem emberszeretethől tesznek jót, sokszor névtelenül. Ily két nemes szívű ember előtt úgy itt Amerikában, mint szülőházunkban minden magyar embernek meg kell emelni a kalapját. Aradon pedig egy derék öreg magyar ember, az édesapja várja háza rég nem látott fiát.

Weigl Albert a *Vadászkürt*-szállóban lakik, de szülei lakásán találtam meg. Alacsony, erőteljes férfi, angol bajusszal, fekete, de erősen összesbe vág már — úgy negyvenöt év körül járhat. Keveset beszél és rendkívül tömören. Amit mond, minden érdekes, néha angol szavakat vegyít beszédébe. Különösen, ha valamely kérdésre tagadólag válaszol, akkor mondja: no... no... nem... nem... Utjának programját pontos dátumra mondja el. Ma Aradon, aztán eddig Budapesten, eddig meg Győrben, feleségének otthonában, ahol szintén nagyobb jótékony adományokat osztanak szét. Aztán tovább mondja, hánnyadikáig lesz Pöstyénben, Berlinben, Párisban és hogy mikor tér vissza.

— A családjaink meglátogatásán kívül fontos misszióm van. A magyarországi jótékonyági állapotokat kell megvizsgálnom és arról két beszámolóval otthon

hogy az amerikai küldemények tényleg jó helyre jutnak-e és ebben az esetben a szükséghez mérten nagyobb arányú jöteket akciót indítunk. Sokan jöttek ugyan is Amerikába, akik panaszkodnak, ezeknek igazát kell ellenőrizni. Magam 25 egyesületnek és öt titkoságnak vagyok tevékeny tagja. Amerikában vendégeim voltak Adler és Weisz budapesti főrab-bik, Balthazár püspök és Hoch János. Budapesten Bárczy István, volt főpolgármesterhez van megbízatásom elmenni az amerikai jótékonyági ügyben. (Bárczy névét amerikaián úgy mondja Bérczy, a helyett é-vel) Hazajövet Párisban a Brighton Hotelben találkozom Fedák Sárival, aki régi ismerősünk. Hogy milyen napon, pontosan megmondiatom, május 14-én. Fedák Sárin annak idején mi segítettük ki Amerikába, nálunk volt Chicagóban, innen a jóbarátság. Most beszélgettünk arról, hogy rövidesen ismét eljön Amerikába.

Weigl Albert úgy beszél a jótékonykodásról, mint más ember az üzletről, a foglalkozásáról, egészen természetesen, minden felesleges szó vagy páthosz nélkül. Csak a családja, az ittflonmaradot tak ülnek körül és szemlélik áhitattal a beszélőt.

Köcsy Jenő.

Kommunista zavargások

(Egy német város víz és világítás nélkül.)

Berlinből táviratozzák: Bochumban a helyzet némileg enyhült. Hördenben a sztrájk tovább tart. Essenben francia tisztek és német munkások között összeütkezésre került a sor, amelynek egy német halottja van. A munkások bevették ama helyiség ablakait, a melyben a francia tisztek tartózkodtak, mire a tisztek több lövést adtak le. Két munkást lefartóztattak. Gelsenkirchenben a sztrájkoló bányamunkások gyűlésen foglalkoztak a béremelés kérdésével és bár kijelentették, hogy az igér béremelés nem elegendő, mégis elhatározták, hogy egyelőre megelégednek vele. Így a Kommunista-párt kiáltványt tett közzé, amelyben felszólította a sztrájkolókat, hogy holnap reggel kezdjék meg a munkát.

Berlinből táviratozzák: A néppárt tagjai interpellációt intéztek a kormány tagjaihoz, amelyben azt kérdezik, milyen intézkedéseket tett a Ruhr-vidéken kitört kommunista mozgalom megfékezésére és hogy akarja a jövőben hasonló mozgalmak kifejlődését megakadályozni? A müncheni Augsburger Abendzeitung felveti a kérdést, mikor szándékozik a kormány betiltani a kommunista párt szervezeteinek működését és eljárásokat intézni a kommunisták ellen az államra veszélyes magatartásukért.

Bochumból táviratozzák: A város hétfő délután óta világítás nélkül van. Hétfő délután a vízszolgáltatást is beszüntették, mert a bányászok sztrájkja miatt a víz-üzem kénytelen volt megállni.

EZ ARADI!

Éjszakai szomjuság és egyebek.

Kaptuk a következő levelet: Tegnap este 10 óra után egy barátommal szomjuságtól kilógó nyelvvél ballagtunk haza felé. Alig vártuk, hogy otthon egy pohár jó fű melléki friss hideg vízzel szomjunkat oltuk. Amint a Str. Ratiu (Sárossy-utca) sarkára értünk, azt látjuk, hogy abból a csapból, ahonnan az utcák öntözéséhez szükséges vizet szokták eresztani, ömlik a víz. Jobbról-balról már nagy töcsák voltak. Nekünk is csurgott a nyálunk a víz láttára, de nem birtunk hozzáfélni.

— Mit lehetne itt csinálni? — kérdeztem.

— Lelkiismeretlenség volna nem törődni a nagy vízpecsköléssel, szólunk egy rendőrnek — felelte a barátom.

Én jobbra mentem, a barátom balra. Csakhamar két rendőr is akadt, akiknek elmondtuk az esetet. Ők velünk sopánkodtak, hogy mittevék legyenek? Közben az említett helyen a mi éjjeli alarmirozásunkra nagy tömeg gyűlt össze. Sokan már benn voltak a vízben. Én csak ezután kerültem bele. Látva, hogy itt komoly bajok lesznek, elhatároztam, hogy telefonálok a vízművekhez. Az uton találkoztam egy tüzoltóval. Megállítottam.

- Baj van tüzoltó uram!
- Tűz van? — kérdezte.
- Ellenkezőleg, nagy víz van.
- Hol?
- A Str. Ratiu (Sárossy-utca-ban.)

Szaladni kezdünk. Csakhamar rólunk is dült a víz. Utközben a tüzoltó tűzbe jött és így formédt rám:

— Hallja, ott már egy egész csomó ember áll és káromkodik. Ugy látszik, maga engem is el akar bolondítani. Nem hiába mondja a közmondás: „Egy bolond százat csinál”. Nem szokott újságot olvasni?

— Nem.

— Hát vegye tudomásul, hogy ma ebben a körzetben csömosás van. Benne is volt a hírlapokban, hogy este 10 órától reggel 5 óráig szünetel a vízszolgáltatás.

— Ugy? Akkor áldja meg az Isten csövezető ur!

Belátom, hogy mint csövezető jobban kell hogy értsen a víz-ügyekhez, mint én. Megköszöntem a felvilágosítást. A lakásomon hiába próbáltam a csapot kinyitni, a vízvezeték cső csődöt mondott. Lefeküdtem, a szomjam helyett a villanyt oltottam el. Egész éjjel vízfejű emberekről, vízi borjúkról és vizes ugorkákról stb. álmodtam. Tisztelettel: P. S. gimn. tan.

U. i. Utólag értesültem, hogy barátom a kiállott izgalmaktól vízi betegséget kapott. Azóta folyton vízió van.

Az aradi színház igazgató-válsága.

(„Amíg Róna Dezső plauzibilis, minden kombináció fölösleges.” — Szendrey Mihály nyilatkozata.)

Ma délelőtt megkérdeztük Szendrey Mihályt, az aradi színház kiváló művészeti igazgatóját, hogy mi igaz az újabb keletkezett igazgató-válság kombinációból? Hogy a közönség is tiszta képet nyerjen az aradi színház körül, újabban lejátszódó eseményekről, el kell itt mondani, hogy hetek óta Róna Dezső bukásáról beszélnek. Némelyik jól beavatott színházi ember Janovics Jenő dr.-nak a cluji (kolozsvári) színi igazgatójának és Lengyel Vilmosnak, a cluji magyar színház tagjának legutóbbi aradi látogatását is ezzel hozza összefüggésbe. Vannak olyanok is, akik az új igazgatói posztra magát Szendrey Mihályt tippelik, sőt beszélnek Kardos Andornak, a kitünő írónak és rendezőnek pályázatáról is. Ezek egyelőre Róna Dezső helyzete szilárd aki különben is néhány nap óta Bucurestiben tartózkodik és információk szerint Urnapján érkezik haza. Mindezekre a találgatásokra vonatkozóan ma megkérdeztük Szendrey Mihályt, aki a következőket felelte:

— Mondhatom, hogy ez a kérdés rámnézve nagyon kényes természetű és nem is szívesen nyilatkozom arról, hogy vannak-e terveim egyáltalán vagy nincsenek? Ettől a nyilatkozattól visszatart az a kollegiális érzés és barátság s az a munkatársi szeretet, mely Róna Dezsővel, az aradi szín-

ház mai igazgatójával esztendő óta egybeköt. Antikollegialisnak tartom, hogy addig, amíg ebben a színházban Róna Dezső a vezérkari főnök, én az adjutáns, bármilyen akciót is kezdjek, Róna különben is azokat a differenciákat, a melyek az utóbbi időben felmerültek, rövid időn belül úgy tagjaival, mint a színészegyesülettel és a színművészeti miniszteriummal rendezni fogja és így ismét teljesen plauzibilis lesz. Csak abban a sajnálatos esetben kerülhet az én nevem kombinációba, ha Róna ezeket a fölmerült incidenseket nem tudná elsimitani. A magam részéről nyugodtan jelentem ki, hogy a városban szállongó tippelések és kombinációk már csak azért is alaptalanok, mert koraiak. A magyart színészet zavartalan fenntartása érdekében kerülni akarok minden kontrasztot, szemem előtt az erdélyi színészek jövője és az aradi színészek megélhetése a legfontosabb problémák és ennek érdekében mindent elkövetek. Ha kényes és kínos is ebben a még teljesen intern ügyben a nyilvánosság előtt szerepelnem. Kérem írja meg, hogy mindenek előtt kolléga és művész vagyok, és fölül állok minden intrikán és üzletieskedésen.

Mindezt Szendrey Mihály egészen energikus hangon és a nyugodt öntudat becsületével jelentette ki.

Mozi.

* A Robinson-legenda két életre új és modern kontösben, abban a nagyszerű készséggel, csodás fantáziával megcsinált kalóztörténetben, amelynek a magyar drámaírók legnőresebbje, Sidney Garrick (Vajda Ernő) a szerzője a színi színpadon került bemutatásra az Urániában. A közönséget, amely a csodás filmszenzáció elé — szerzője és szereplői révén — nagy érdeklődéssel és várakozással tekintett, valóságos frapirozta, lenyűgözte a nagyszerű kép, annak ezernyi érdekessége, ötlete és változata, amelyek mind azt bizonyítják, hogy az Óceán urai szinte forradalmat jelentenek a film-drámaírás terén. Az Óceán urai szombatig látható az Urániában.

* Páris királya, a jelenkor legzeneiblisabb színháza, a maga nagyszerű tulajdonságaival, bátorságával, vakmerőségével, amellyel a főúri világ legexklusívabb körébe is behatol s ott páratlan ötletességével, trükkjeivel a nagyvonalú színhásművészek egész sorozatát követi el, valóban meghódították az Apolló közönségét, amely határozott érdeklődéssel kíséri e nem mindennapi képességű kalandor magasan ívelő pályafutását. A nagyszerű első rész után csütörtökön kerül sor a második rész bemutatására. Ez a filmszínház csütörtökön, pénteken és szombaton kerül vetítésre az Apollóban.

* Az ezüstkirály, Bruno Kastnerrel a főszerepben vasárnaptól kezdve színre kerül az Urániában.

— Székrekedés. Bamberger orvos-tanár, a szívbetegségek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a FERENC JÓZSEF keserűviz nagyon megőrizhető hashajtó.

Sport.

— VSC—AAC. bajnoki mérkőzés. Vasárnap, június hó 3-án tartja az AAC. Theodor Serb (Török Gábor) utcai sporttelepén d. u. 6 órai kezdettel bajnoki mérkőzését a vulcani sportclub jövevű csapatával. Megelőzőleg d. u. 4 órai kezdettel az AMTE. II.—AAC. II. csapatok mérköznek.

— Bajnoki football-mérkőzés. Folyó hó 31-én, Urnapján a Gloria-pályán AAC—ATE. bajnoki mérkőzés lesz. Előzőleg a második csapatok játszanak.

— Budapest tennisz-bajnoka. Budapestről jelentik: A MAC. Budapesten rendezett tenniszversenyén Rahe, Németország legjobb tennisz-játékosa és Nepachne is indult. A város bajnokságért folyó küzdelemben felszólalommal várták Kehrling és Rahe találkozását, miután Göteborgban Rahe az elődöntőben vereséget szenvedett Moldenhauer-től és így Kehrlinggel nem került össze. Emiatt Kehrling győzelmének realitását Németországban kétségbe vonták. Ma Budapest bajnokságának döntőjében végre összekerült Kehrling Raheval. Nagy és előkelő közönség előtt izgalmas mérkőzést vívtak, melyből 7:5, 6:2 és 7:5 arányban erős küzdelem után Kehrling került ki győztesként. Rahe jobb formában volt, mint az előző versenyen, mégis Kehrling briliáns technikája előtt meg kellett hajolnia. Rahe a margitszigeti díj döntőjében még egyszer találkozik Kehrlinggel, ahol Németország bajnokának alkalma nyílik a revánusra.

Aradi figyelő.

(Még egyszer Ujarad csatlakozása Aradhoz.)

Az egyik timisoarai (temesvári) német napilap egy ujaradi polgár nyilatkozatát közli, amelyben élesen állást foglal Ujaradnak Aradhoz való csatolás ellen. A nyilatkozat először is leszögezi, hogy a hozzacsatolás már azért sem lehetséges, mert a Maros természetes határa Arad- és Temesmegyének, tehát Ujaradot nem lehet bekebelezni Arad városához. Aztán megállapítja, hogy Ujarad falu, Arad város. Falu a várossal nem fér össze. Ujarad nem akar Temesmegyétől elszakadni és olyan várossal csatlakozni, amely hidpénzt szed a hídon. A nyilatkozó meg van győződve róla, hogy Ujarad lakosságának 98 százaléka a bekebelezés ellen fog szót emelni.

Az ujaradi nyilatkozó természetesen elfelejtette, hogy a pár garas hidpénzzel szemben mint feherrel mennyi gazdasági és kulturális előnye származhatik Ujaradnak abból, ha Aradhoz csatlakozik. Ujarad, ugylátszik, falu akar maradni, nem akar kivételnek lenni a mivoltából. Ujarad fél a fejlett iparral és kereskedelemmel rendelkező Aradtól. Ez a félelem érthetetlen volna, ha nem tudnánk, mi az igazi oka? Nem a hidpénz — hisz azt talán el is törölné Arad város tanácsa, ha arra kerülne a sor, hanem az adók. Ujaradon ismeretlen fogalom az a magas adó, amelyet Aradon fizetnek az adóillető polgárok. Talán ez indokolja meg az Aradtól való nagy idegenkedést, nem pedig a hidvám és nem a Maros, amelyen olyan karcosan ívelő hid vezet át az ujaradi kocsik számára az aradi piacra. Az ujaradi termelők szeretnek keresni Aradon, de fizetni nem. Ez lélektani rugója az ujaradi polgár harcias nyilatkozatának. *Tlpp.*

Beidőrofogás helyett — alvó fiu.

A Str. Metianu (Forray-utca) és Str. Baritiu sarkán levő Suciu-féle fűszerüzlet pincéjének utcára nyíló ablakán tegnap késő este egy sötét alak bujt be. Egy véletlenül arra haladó fiatalember észrevette a titokzatosnak látszó dolgot és sietett értesíteni a közelben posztoló rendőrt, aki fűtyszóval hívott segítséget, hogy letartóztassa a valószínűleg sötét szándékkal bujkáló embert. Csakhamar nagy csődület keletkezett a ház előtt és izgatottan várta a rendőrök nyomozásának eredményét. A rendőrök felkutatták a házat és óvatosan szálltak le a sötét pincébe. Eleinte nem találtak senkit, később azonban az egyik sarokból gyöngeszűt ütötte meg fülüket. Odavilágítottak. Egy szepegő, sapadt, rongyos gyermek kucorgott a ládak között. „Nem akartam én lopni — mondotta — ide járok aludni minden éjszaka, mert nincs más lakásom.” Az összegyűlt emberek csalódottan oszlottak szét. Érdekesebb, nagyobb izgalmat váltottak.

A bádogdoboz borzalmas tartalma

(Ujabb részletek a rákosszentmihályi rablógyilkosságról.)

Az *Aradi Közlöny* mai számában megemlékezett budapesti távirati jelentés alapján arról a borzalmas leletről, amely egy Rákosszentmihályon történt többszörös gyilkosság bizonyítéka. Rákosszentmihályon a János-utca 52. számú villában kőművesek a házmeisteri lakásban átalakítási munkálatokat végeznek. Tegnap délután fél három óra tájban a kőművesmester ásója kemény tárgyba ütközött. A kőművesek eltakarították a földet és rettenetes büz csapta meg az orrukat. A munkások 120 centiméter hosszú és 90 centiméter magas bádogdobozt találtak. A kiáradó szagról megállapították, hogy oszlófélben levő holttest van benne. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállított ki és megállapította, hogy a bádogdobozban egy 18 éves fiatal ember holtteste van. Az áldozatról megtudták, hogy Köves Gyula 18 éves tanuló, aki a házban lakott. A házba két évvel ezelőtt költözött be özvegy Lachmann Andrásné leányával, Köves Imrénével és unokájával Köves Gyulával. Lachmannék Amerikából érkeztek és mindjárt megvásárolták a villát, amelyhez nagy kert és három szobás házmeisterlakás tartozik. Csöndesen éldegéltek az Amerikából hozott pénzből, amikor a házhoz lassan bejáratos lett egy Molnár-Tóth József nevű kirakatrendező, aki ezelőtt fél évvel Köves Imrénével, az áldozat édesanyjával leutazott Erdélybe, majd onnan egyedül ment vissza és azt mondotta, hogy a rokonainál helyezte el az asszonyt, akit feleségül fog venni.

Hat hónappal ezelőtt azután egy este áthivatták Lachmannék a szomszédos házban lakó Bodánszky Tivadár magánzót és elmondották neki, hogy eladnák neki a házat, de addig is, amíg ez megtörténik, hajlandók a négy szobás lakásból kettőt a rendelkezésére bocsájtani, amennyiben 150.000 koronát fizet. Megállapodtak, hogy ezzel megszerezte az opciót Bodánszky a házra. Február elején késő éjszaka ismét áthivatták Bodánszkyékát és bemutatták neki egy fiatal házaspárt, Kanozsay Dezsőt és feleségét, akiről azt állították, hogy vagyonos pékek. Lachmanné ekkor közölte Bodánszkyval, hogy vagy megveszi most a házat 8 és fél millióért vagy érvénytelen lesz az opció. Bodánszky erre elállott a vételtől. Akkor pár nap múlva történt, hogy Lachmanné unokája, Köves Gyula elhunyt. Amikor a szomszédok kérdészködtek utána, azt mondták, hogy „kiadták egy vidéki városba masgyereknek.” Néhány nappal azután az öreg asszony is eltűnt. Molnár-Tóth és Kanozsayék ekkor azt mondták, hogy a házat ők vették meg és az öreg asszony szintén vidékre utazott.

Rövidesen kiderült, hogy Molnár-Tóth és Kanozsayék családja szíri leg költöztek be a házba, mert a villát eladták Szántó Aladár dobozgyárosnak. A dobozgyáros lakásának egy részét azonban elreklvirálta egy tanítónő, mire Szántó, hogy visszakaphassa az elreklvirált szobákat felajánlotta, hogy a kert végén levő 3 szobás házmeisterlakást modernül átalakíttatja. A tanítónő ebbe bele is ment és erre hozzáfogtak az átalakítási munkához.

Néhány nappal ezelőtt Szántó az utcán találkozott Molnár-Tóthtal, aki megkérdezte Szántótól, hogy mi újság? Amikor Szántó megmondta, hogy átalakíttatja a házmeisterlakást, Molnár-Tóth izgatott lett és hevesen így szólt:

— Kár azzal a lakással olyan sokat törödni és különösen nem érdemes a padlóhoz nyulni, mert az teljesen rendben van.

Amikor Szántó megmondta, hogy a padlót is fel fogják szedni, Molnár még ingerültebb lett és rá akarta venni Szántót, hogy ne

Mit mond az elfogott Molnár-Tóth?

Budapestről táviratozza tudósítónk: A rendőrségnek tegnap este sikerült elfognia a gyilkossággal gyanúsított Molnár-Tóth Józsefet. A rendőrségnek az a véleménye, hogy tömeg gyilkosságról van szó. Molnár-Tóth József láthatólag lelkiileg egészen megtört, de nem vállalja a büntényt. Bőbeszédien elmondotta a családdal való megismerkedésének történetét és Erdélybe való utazását, csupán a nyomtalanul eltűnt családról hallgat. A csendőrség külön nyomoz Rákosszentmihályon. Pontosan megállapították, hogyan tűntek el egyenként a Lachmann-család tagjai? Az öregasszony leánya állandóan rossz viszonyban volt Lachmanné második férjével, akivel együtt jöttek haza Amerikából. Az idős ember hirtelen eltűnt, azután elutazott a fiatalasszony. Majd a fiu tűnt el, akinek holttestét a házmeisteri lakásban a bádogdobozban megtalálták. A fiu eltűnése után az öregasszonyt sem látják sem a házban, sem a környéken. Az egymásutáni sorrendből arra következtetnek, hogy tervszerűen tették el láb alól a Lachmann-család tagjait. Valószínűleg az öregasszony és leánya tudtával végezték az öreg Lachmannal, akiről elhíresztelték, hogy visszautazott Amerikába. Molnár-Tóth Józsefnek nagy szerepe van abban, hogy azok, akik a villát meg akarták szerezni, elhették láb alól a fiatal asszonyt is. A tömeggyilkosságra az szolgáltatott okot, hogy a villát megszerezzék. A fiut azért ölték meg, hogy ne kutathassa hozzájárulását. Legutoljára maradt az öreg asszony.

A házvételről ügyvéd előtt ké-

szedesse fel a padlót. A fiatalember holttestének felfedezése után Szántó vallomása alapján intézkedtek Molnár elfogatása iránt. Molnárt el is fogták és megbilincseltek, de még mielőtt részletesen kihallgatnák volna, egy őrzetlen pillanatban a bilincsekkel a kezén megszökött. A budapesti rendőrségen ma délelőtt jelentkezett egy lakatosmester aki elmondta, hogy a hajnali órákban megjelent nála egy ember, akinek mind a két keze össze volt bilincselve és arra kérte, hogy fűrészelje le azokat. Minthogy azonban erre a műhelyben senki sem vállalkozott, az összebilincselte ember, aki a szemleírás szerint egészen bizonyosan Molnár-Tóth József, szinte egy pillanat alatt kiugrott az ablakon és elmenekült. Molnár-Tóthot most hatvan detektív keresi az egész ország területén.

A rendőrség egészen biztosra veszi, hogy özvegy Lachmanné és Köves Imréné is Molnár-Tóth gyilkolta meg, hogy hozzájusson a vagyonukhoz. A rendőrség intézkedett Kanozsayék kihallgatása iránt, hogy tisztázzák az ő szerepüket is.

szítotték szerződést és nagyobb összeget fizettek ki az öregasszonynak. Vevőként Molnár-Tóth József szerepelt. Amnyit már megállapítottak, hogy Kanozsayék Molnár-Tóth vitte ki a villába, hogy ott lakjanaék és így el ne rekvirálják a villát. A lakásért Kanozsayék semmit sem fizettek s így bizonyára tudniok kellett a házvétel titkairól. Nemcsak házbér, nem fizettek, de ígéretet kaptak arra is, hogy ha eladják a villát, a hasznából felezésben részesülnek. Amikor a villa árát az új vevőtől Szántó dobozgyárostól megkapták az eladók Szántó előtt összeszólalkoztak. Kanozsay Dezsőné ezt mondotta Molnár-Tóthnak, amikor a nagy összeget előttük leszámolták:

— Adjon nekünk még kétszáz ezer koronát azonnal, különben börtönbe kerül.

Erre Molnár-Tóth ezt válaszolta:

— Ha engem lecsuknak, a férje is odajut.

Molnár-Tóth nagyon dühös volt, de mégis kifizette a kétszáz ezer koronát. Molnár-Tóth József 24 éves. Eddig angol-bajuszt viselt, de a napokban leborotváltatta és oldalszakállt növesztett, nehogy fényképeiről ráismerjenek.

— Az autoverseny résztvevői Aradon. Hétfőn érkeznek Aradra az országos autoverseny résztvevői. A verseny programjáról annak idején részletesen beszámolt az *Aradi Közlöny* és ebben megemlégtünk, hogy Aradon csak átvonulnak a versenyzők és nem állnak meg. A hatóságok mindazonáltal intézkedtek, hogy diadalkapuvál, ünnepélyes külsőségekkel fogadják az országos autoverseny résztvevőit.

HIREK.

Megrendszabályozzák a piacot.

(A városi kertészet maximális áron átul árusítja.)

Arad város vezetősége ma déli előtt tartott tanácsülésén nagyfontosságú határozatot hozott a piaci árak letörésére. Elhatározta, hogy a városi kertészet termékeit a napi és a maximális árnál felletőség szerint olcsóbban bocsátja a közönség rendelkezésére. A városi kertészetekben az idén feltűnően jó termés mutatkozott és különösen zöldségfélékkel hosszú ideig eltűlta látni a közönséget. Egyes élelmiszerek maximális árai az árusítók szempontjából nagyon előnyösen vannak megállapítva. Az árusítók sietnek kihasználni a maximálással járó kedvező konjunktúrát és az indokolatlanul drágán megállapított árakon árusítottak. Némi élelmiszert ma is csak rendőri beavatkozással lehet maximális áron venni, mert az árusítók vérszemét kapva a megállapított árakon felül akarják eladni a szerintiük rosszul maximált cikkeket. Ezeket a mizériákat akar a város vezetősége segíteni, amikor ki mondotta, hogy lehetőleg mindenit maximális áron átul kell a kertészeteknek árusítani. Ez az intézkedés remélhetőleg egészséges versenyt fog előidézni az árusítók között, amelynek előnyeit az eddig megszarolt közönség hamarosan érezni fogja.

Lapunk legközelebbi száma a csütörtöki római katolikus ünnep miatt szombaton jelenik meg.

Mosoiu miniszter köszönetét Aradhoz. Mosoiu közlekedésügyi miniszter ma a következő táviratot intézte Arad város vezetőségéhez:

A legmelegebb köszönetemnek adok kifejezést ama őszinte és barátságos fogadtatásért, amelyben minisztertársaimat és engem részcsitettek az arad-nagyvárad vasutvonal megnyitása alkalmával tartott ünnepségeknél.

A naptárak egyesítése. Amióta Gergely pápa a XVI. században kimondotta, hogy a naptár olyképp javíttassék ki, hogy tíz napot ugorva október elseje helyett 11-et irjanak, minden nép és egyház előbb-utóbb elismerte ezt a kalendáriumot. Egyedül a görög-keleti egyház nem fogadta el ezt a naptárt. A régóta felhangzott panaszokra végre a konstantinápolyi patriarchia fölhívta a görög-keleti egyház főpapjait, hogy egyetemes értekezleten állapodjanak meg, hogy lehet-e elfogadni a Gergely-naptárt, avagy nem. Most volt a nagy értekezlet Konstantinápolyban, amely hosszas vita után a románai egyház kiküldöttjének véleményét fogadta el, amely szerint kimondta, hogy a görög-keleti rítus szerinti ez év október 13 első napját az idén elejti és a görög-keleti október 1-én 14-et fognak írni. A különböző ünnepek megtartásáról az illetékes egyházak gondoskodjanak. Együttal bizottságot küldött ki, amely tanulmányozza száz évre visszamenőleg a csillagászati napjegy-egyenlőséget és a husvét előtti holdtöltést, tegyen időről-időre jelentést a

naptár további tökéletesítése iránt, különösen a husvétüi ünnepek időpontját illetőleg. A konstantinápolyi értekezlet ezzel a határozatával nemcsak nyugathoz közeledett, de tömémentelen anomáliának is véget vetett.

A leendő magyar igazságügy-miniszter. A magyar igazságügy-miniszteri szék betöltése körül erős küzdelem folyik. Téves az a híresztelés, hogy Nagy Emil dr. kinevezetése befejezett tény. Befolyásos politikai körökben a jövő magyar igazságügy-minisztert Sebess Dénes dr. személyében látják és jelenleg az ő kinevezetése áll a helyzet előterében. Sebess Dénes dr. kiváló jogász, jeles jogi szakíró és mint volt igazságügy-miniszteri államtitkár széles körben csak kellemes emlékeket hagyott maga után.

Adományok. A tűzvészől sújtott radnai templom és klastrom javára Kovács Mihály 50 lejt, Schik özvegyének pedig 100 lejt adományozott.

Jászi Oszkár aradi látogatása. Jászi Oszkár, a Károlyi-kormány volt minisztere tegnap este Oradeamareről (Nagyváradról) Aradra érkezett. A mai napon Jászi Oszkár több látogatást tett Aradon és informálódott az aradi magyarság helyzetéről. Bizonyára nem sok információt kapott, mert még a délután folyamán Timisoarara (Temesvárra) utazott. Értesülésünk szerint a Központi-szállóban fenntartotta szobáját, mert vissza szándékozik térni, bizonyára információi kiegészítése céljából.

Házasság. Neuländer Endre, a Neuländer és Kohn cég baltája június 3-án d. e. fél 11 órakor az aradi új templomban vezető oltárhoz Krausz Hajnalkát (Minden külön értesítés helyett.)

Az aradi Sfatul a spekulatív törvény ellen. Ádám Győző, a Victoria Takarékpénztár vezérigazgatója a Sfatul Negustoresc (Kereskedő Tanács) aradi csoportjának elnöke ma két táviratot kapott a Sfatul bucaresti központi csoportjának elnökétől, melyben felkéri az aradi vezetőséget, hogy a parlament elé benyújtandó új spekulatív törvény ellen, mely súlyosan érinti az ország valamennyi kereskedőinek érdekeit, foglaljanak állást és memorandumban kérjék a törvényjavaslat módosítását. A Sfatul aradi vezetősége kérje fel az összes aradmegyei képviselőket, hogy ne járuljanak hozzá a törvényjavaslat megszavazásához és ennek törvényre emelése ellen minél nagyobb akciót fejtsenek ki. Ádám elnök a Sfatul rendes évi közgyűlését vasárnap délelőttre hívta össze, amely a városi háza tanácstermében lesz és azon fog foglalkozni a közgyűlés a központ felhívásával is. A vezetőség kéri, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Aradi Kereskedők Köre ma, csütörtökön délelőtt 11 órakor gyűlést tart a kereskedelmi kamara helyiségben. Targysoron az új spekulatív javaslat van. A tagokat és érdeklődőket ezuton hívja meg az elnökség.

Felhívjuk a t. közönség figyelmét a murasi — zsigmondházi strandfürdő mai számunkban közölt hirdetésére.

Gyermekkoszúk, székek, nyugágyak, tenniszverők, futballok, utazó készletek, kofferok nagy választékban Hegedűs cégnél.

Resch Ferenc altábornagy meghalt.

(Arad volt katonai parancsnokának tragédiája.)

Budapestről táviratozzák, hogy Resch Ferenc nyugalmazott altábornagy, volt aradi katonai állomásparancsnok tegnap Budapesten a lakásán hirtelen összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a hetven éves, még mindig dallás öreg urat szívszélhűdés ölte meg. Resch Ferenc mórvaországi származású volt és Csahorszában kezdte meg katonai pályáját. Mint százados került a 34. kassai gyalogezredhez és akkor Moncskó Zsófiát vette el feleségül, aki egy szepesmegyei magyar szolgabíró leánya volt. Törzstiszt korában Budapestre került az akkor ott állomásozó szabádkai 86. gyalogezredhez, amelynek ezredparancsnoka lett. 1912-ben került Aradra, amikor az aradi 34. gyalogezred parancsnokává nevezték ki, amelyhez az aradi 33. gyalogezred is tartozott és még ugyanebben az évben tábornok lett. A mozgósítás kor 1914-ben az orosz harctérre ment dandárával, ahonnan decem berben beteges tért haza Aradra.

—————

Hol működnek az adóbizottságok? Az aradi adókető bizottságok holnap csütörtökön és holnapután pénteken a következő utcákban fogják munkájukat folytatni: az I. a Tribunal Corches (Csorda)-utcában Gájban, a II. a Bihorulul (Nagyvárad)-uton és azután a Simandului (Simándi)-uton, a III. a Mircea Stanescu (Verböczy)-utcában és a Tudor Vladimirescu (Dobó)-utcában. Ez a bizottság felhívja az ezekben az utcákban levő telkek tulajdonosait, hogy reggel nyolc óra után tartózkodjanak a délelőtt folyamán a helyszínen vagy maguk személyesen vagy egy megbízottjukat küldjék el oda, hogy a szükséges adatokat bemondhassák a bizottságnak. Amennyiben valamelyik telk tulajdonosa vagy megbízottja nem lesz ott, a bizottság a becsléshez fog folyamodni és a megállapítható legmagasabb adót lesz kénytelen kivetni. A IV. a Consistoriului (Batthvány)-utcában a Raab háztól a Szántay pahlota felé, az V. a Saguna (Varjasz Lajos)-utcában a páratlan oldalon a 37. a páros oldalon az 56. számtól fölfelé, a VI. a Russu Sorianu (Aulich Lajos)-utcában veti ki a kiskereskedők és kisiparosok adóját, a VII. a Catedrallei (Thökoly)-térén a 4. számtól a nagy számok felé, a VIII. a Cogalniceanu (Mikes Kelemen)-utcában, a IX. a Sava Raicu (György)-utcában.

Aki rosszul bánt apósával. Bogár György kovaszinci lakos férjhez adta leányát Nica Illés pecicai gazdának, aki ekkor apósához költözött, akitől házat, szőlőt és néhány hold föld területet kapott. Mivel azonban Nica rosszul bánt és illetlenül viselkedett apósával, az visszavette az adott ingatlanokat, melyeket Nica nem akart visszaadni és így perre került a sor. A törvényszék polgári tanácsa ma foglalkozott az ügyvel és dr. Miclosi Emil Bogár jogi képviselőjének, valamint dr. Stoinescu Sándornak, az alperes képviselőjének meghallgatása után olyan értelmű határozatot hozott, hogy Nica Illésnek mindent vissza kell adni apósának.

Hosszas betegeskedés után az aradi állomásparancsnokság vezetésével bízták meg és 1916-ban altábornaggyá nevezték ki. A forradalom kitörése után maga vette át Aradon a rendfenntartás megszervezését és a magyarországi kommun kitoréség ő tartotta kezében Arad katonai parancsnokságát. A kommun kitorésekor nyugalmába vonult és itt élt Aradon 1922-ig, akkor feleségével Budapestre költözött, ahová rokoni kötelekék fűzik. Resch Ferenc Aradon általánosan szeretett és megbecsült ember volt, akit alantosal éppen úgy szerettek és tiszteltek, mint a város polgárai. Mint katonai jölelkű, igazságszerető és szolgálatkövetelő volt, mint ember a legszeretettelőbb társalgó és minden szépért és nemesért lelkesülő. Nagy vadász volt és tagja is volt az aradi vadásztársaságoknak. Haklát különösen azok az aradi öreg urak fogják megsirítani, akiknek jó vadászbajtársa volt. Gyermekai nem voltak és fiatalát csak özvegye gyászolja.

—————

A sikkasztó adótárnok bünygye. Kovács József táblabíró büntetőtanácsa ma foglalkozott ismét Schiff János siriai (világosi) adótárnok bünygyével, aki ellen — mint megirtok — sikkasztás és okirathamítás címen emelt vádat az aradi ügyészség. A mai tárgyaláson kihallgatták Margineantiu Titus aradi pénzügyigazgatót, aki elmondotta, hogy a rovincsolás alkalmával 150 ezer lei hiányt fedezett fel a siriai (világosi) adóhivatalban. Schiff János az első tárgyaláson azzal védekezett, hogy a sikkasztást azért követte el, mert az asztaláról 100 ezer lejt elloptak, a másik 50 ezer lejt pedig pénzben és értékekben átadta a pénzügyigazgatónak. Az adótárnok védekezését azonban Margineantiu pénzügyigazgató tanuvallomása megdöntötte. Lengyel Vilmos dr. siriai (világosi) orvosnak Schiff János 25 ezer lei befizetett adóösszegegről adott nyugtát, de az adótárnok azt vallotta, hogy Lengyel dr. csak 5 ezer lejt fizetett be és a befizetett összeg ötszöröséről szóló nyugtát előre állított ki az orvosnak. A tanuként kihallgatott Lengyel dr. ezzel szemben olyan érielmű tanuvallomást tett, hogy ő 25 ezer lejt fizetett be az adóhivatalba, amiről szabályszerű nyugtát kapott. Schiff János a tárgyaláson olyan viselkedést tanúsított, mely arra enged következtetni, hogy az adótárnok agya meghibbant. A törvényszék elrendelte Schiff elmebeli állapotának megvizsgálását és a tárgyalást ismét elhalasztotta.

Poloskairtással bútorait ne tegye tönkre, hanem végeztesse azt Lovas lakástisztítóval. Vidéki munkát is vállalok. Str. Oituz 111. (Illés u. 30a.)

„Az Oceán urai“

Főszerepben: Maria Palma, Lubinszky Tibor, Várkonyi Mihály, Szabreghy Gyula, Harry de Loza (Salm gróf.)

Ma, csütörtökön, pénteken és szombaton az

Uránában.

— Volt aradi szabó találmánya. *Lilienberg* Gyula volt aradi szabómester, aki egész Európát bejárta és elismert szakember. Jelentős találmánnyal tökéletesítette a szabászat tudományát. Elmesélt ellenőrző léniát konstruált a legkorrektebb szabásra készítésére úgy férfi, mint női ruhák részére. Az ellenőrző léniával úgy a nyakkivágást, mint a válfekvést a legpontosabban meg lehet állapítani. A találmányt a kabinet-iroda 4117. számú jóváhagyásával a kereskedelemügyi és iparügyi minisztérium Románia területére szabadalmazta. Az illusztris feltaláló most azzal a tervvel foglalkozik, hogy találmányainak bemutatása végett konferenciára hívja össze az ország nagyobb városának szabóit. A konferencia Aradon lesz és pontos időpontját később fogja közzétenni a feltaláló.

— **Orvosi hír.** Dr. Palágyi Jenő rendelését június 4-től Bulevardul Regele Ferdinand No. 6. (József főherceg-ut 21. szám, Purgly-ház) ismét megkezdi.

— **Nyilvános köszönet.** A cserkészek ker. felügyelősége és parancsnoksága ezúton is köszönetet mond a szervező urnóknak és pedig Vásárhelyi Janka, Dr. Botisné, Crisán Á-né, Daschivici tábornokné, Dimtriune, Georgescu prefectusné, Georgescu ezredesné, Dr. Ispravnicé, Laczayné, Zima Tiborné, Mihulin M-né, Miclescuné, Báró Poppné, Dr. Robuné, Stoinescuné, Arjocané, Manu tábornokné; azon urnóknak, kik szives közreműködésükkel hozzájárultak: Dr. Ursuné, Codreanuné, Dr. Costeané, Dolgáné, Dimitriuné, Feszterné, Dr. Jacobné, Ileana-né, Iaque-né, Dr. Memeténé, Dr. Petrutiané, Mladinné, Dr. Mielosiné, Slăvescu ezredesné, Taturé, Baltescuné, Teodorescuné; Tesits H., Motorea, Lazar, Z. Jacob, Dimitreanu C., Daschivici, Chera, V. Burdan, Barbura, Dr. Keller I., Lazar M., Czegka B., Zima J., Petruțiu, Grozda L. urleányoknak, kik fáradhatatlan odaadással működtek közre a május 6-iki cserkészi ünnepek sikereinek elérése céljából. Az aradi cserkészi felügyelőség és parancsnokság hálás köszönetét fejezi ki a cserkészház alkotás alapja javára eszközölt adományokért az alant felsoroltaknak: Arader Gewerbe- und Volksbank 1.000.—, Láng Imre 150.—, König Miksa 150.—, Andrányi Kálmán és utód. 100.—, „Flora” rum és liquer gyár 160.—, Hartmann Samu 100.—, Burza Kornél 100.—, Kornis Testvérek 200.—, „Fonciera” 20.—, Aradi Általános tkpt. 100.—, „Transilvania” 1.000.—, Somló 100.—, Aradi Körösvölgyi tkpt. és keresk. r. t. 100.—, Andrányi Károly és fia 500.—.

— **Circus Olympia,** Csehszlovákia legnagyobb circuszvállalata, mely jelenleg Oradea-maren (Nagyváradon) működik, június hóban teljes felszereléssel és személyzettel Aradra jön vendégszerepelni.

Hamar Lábellel babylonin!
Minden cipész indja!

— Valódi sveici himzések, csipkék nagy választékban, fátolharisnyák, gyönyörű színek és fekete érkezett. Hoffmann Sándor Arad, Fischer Eliz-épület.

— Ola-gummi használata feltétlen biztonságot nyújt.

— **Öngyilkos vendéglős.** Budapestről táviratozzák: Deli István, a Dunaparti étterem tulajdonosa magával és morfiummal megmérgezte magát és meghalt. Az előkelő vendéglős öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Nem olvashatjuk irigység nélkül mi aradiak az amerikai lapokat.** Az Egyesült-Államok legelőkelőbb lapjai a lelkesedés legőszintebb hangján hódolnak az aradi származású Vas Sándor zsenije előtt akkor, amikor sikerült őt végleg az új világ földjéhez kötni. Önkénytelenül az irigységet kelti fel bennünk az a hír, hogy legkiválóbb művészeinket ragadja el tőlünk az újvilág gazdagsága, de egyúttal a büszkeséget is, hogy a mi városunk adta őt a nagyvilágnak s örömeinket is, hogy egy istenáldotta zseni, egy vérbéli művész megtalálta azt a helyet, melyre tehetsége predesztinálta. Most, amikor június 6-án tartandó bucsuhangversenye alkalmával ezek az értékek még aktuálisabbak, türelmetlen örömmel várjuk viszontláthatni világhírt szerzett művésszé nőtt fiát városunknak. Ez a hangverseny túlnő a szokásos művészetek keretein, ez egy meleg családi ünnepély lesz városunknak, amelynek keretében elbucsuzunk végleg távozó hazánkfiától.

— **Az aradi vendéglős és kávéipartársulat szindikátusa felkéri a közönséget, hogy a fizető-pincérek által kiállított blockokat revidálja, mert az ebből származó visszaélésekért nem vállalhat felelősséget.**

— **Rablógyilkosság a megyében.** A silindiai (seléndi) csendőrség ma jelentette az aradi kiráti ügyészségnek, hogy kedden délelben a község határában Muresan Tódor és két társa agyonütötte és kirabolta Mihai Tódort. A gyilkosságról részletes jelentés nem érkezett még az aradi ügyészségre. A rablógyilkosokat a csendőrség letartóztatta. Az ügyészség elrendelte a hulla felboncolását, aminek foganatosításával az ineu (borosjenői) járásbírósgóft bízták meg.

— **A fegyházviselt éjjeli őr gyilkossága.** A halasi gyilkost, Olár Izidor éjjeli őrt ma szállították be az aradi ügyészség fogházába. Az éjjeli őr hallotta, hogy Budisán János korcsmájában verekedés van, oda sietett és látta, hogy Budisan Leontin, a korcsmáros süket-néma fia verekedik egy legénnyel. A verekedőket szétpróbálta választani, ami sikerült is, de ekkor a süket-néma fiu reátámadt és Olár kezdte ütlegelni. Olár Sándor azonban nem hagyta magát, lekapta töltött fegyverét és Budisan Leontinra lött, akinek a golyó hasába furódott és nyomban megölte. A gyilkost lefogták. Ellenkezés nélkül ment a csendőrségre, ahol beismerő vallomást tett. A vizsgálóbíró ma hallgatta ki Olár Izidort, akiről megállapítást nyert, hogy szándékos emberölésért már egyizben volt büntetve másfél évi fegyházbüntetéssel. Az éjjeli őr arra hivatkozik, aki őt fojtogatta. Előzetes letartóztatásba helyezték.

— **A micalacai testvérgyilkos.** A törvényszék büntetőtanácsa előtt ma Kontrass Dimitriu testvérgyilkos állt. Ez év február 21-én történt Micalacán az annak idején nagy port felvert gyilkosság, melynek részletei napokon keresztül izgalomban tartották az újságolvasó közönséget. Kontrass Dimitriu azon az emlékezetes éjszakán felkelt ágyából és a földön alvó józanéletű öccsét

fejével darabokra vágta. A testvérgyilkost tettének elkövetésére öccse iránt érzett határtalan gyűlölete készítette, aki megvetette romlott erkölcsű züllött bátyját. A tárgyalást a bizonyítás kiegészítése végett elnapolták.

— **Betört a barátja unszolására.** Ma beszállították az aradi ügyészség fogházába Papp Ferenc pancotai

Eltűnt egy aradi iskolásleány.

(Lélekkutatók hálójában? — Az utolsó levél. — Husz gyermek eltűnése egy napon.)

Az *Aradi Közlöny* nemrégiben foglalkozott néhány, a szerkesztőségnek címzett levél alapján azokkal az erkölcsi állapotokkal, amelyeknek megnyilvánulásai főleg a serdülő leányok körében észlelhetők. Megirtuk akkor, hogy ezek a 14—15 éves, még fejlődésben levő gyermekek az élet ezer csábításának vannak kitéve. Most olyan megdöbbentő esetről értesülünk, amely akkori fejtegetéseinkhez kései illusztrációt ad.

Az eset riportrésze ennyi: A Purgly Lajosné-utca 199. szám alatt lakik *Lőrincz Jolán* a Reismann-féle kötszövőgyár munkavezetője. Ezt az asszonyt mindenfelé becsületes, szorgalmas munkásnének ismerik. 14 éves kislánya, *Reichl Magda* a múlt hét csütörtökéig szorgalmas látogatója volt az aradi zárda harmadik osztályának. Csütörtök reggel fél kilenc órákor azzal távozott el hazulról a kislány, hogy iskolába megy. Csütörtök estig nem került elő. Édesanyja kétségbeesetten kutatott utána, jelentést tett a rendőrségen, ahol a szokásos jegyzőkönyvet felvették. Ezután az asszony hazament és a kislány ágya fölött egy kitépett irkálapon írt levelet fedezett fel. Tépeti, kúrsa, hiszterikus sorok voltak ezek, olyan stilizálásban, amelyet alig tulajdoníthatunk egy 14 esztendő kislány irmtudásának. A levél így hangzott:

„Kedves Anyuskám! Elmegeyek. Nem bírom tovább. Talán mindkettőnkre nézve így jobb. Most már elvett az Isten, már meghaltam anyukám számára. Ne tessék keresgetni, meddő fáradság lenne. Itt helyre megyek. Egy öreg házaspár vett gondjaiba. Isten vele anyukám, nagyon messze megye. — Ne haragudjon rám. Talán ha apám lett volna, nem így történt volna. Nagyon elhagyottnak érzem magam. Belátom anyukám helyzetét is, de nem bírom tovább. Nem, nem, elmegeyek! Ne is tessék kutatni, úgy sem találhat meg, legfeljebb egész Arad megtudná a botrányt. Ha érdeklődnek, tessék azt mondani talán, hogy rokonokhoz mentem. Isten vele anyukám, nem tudok többet írni, ez is sok már, Istenem! Kezeit csókolja a mindig anyukára gondoló *Magda*. Isten veled!”

Ezekből a kusza sorokból érdekes adatok tárulnak elénk. Itt ebben a városban, kétségtelenül itt

asztalossegédet, aki egy éjszakai mulatóhelyen alkalmazott barátnője unszolására több betörést követett el. A betörő beismerő vallomást tett.

— **Kétezer holdas legelő kisajátítása.** Az aradi törvényszékben működő agrárfelelviteli-bizottság ma foglalkozott Serban Constantinné 2000 holdas legelőjének kisajátításával, de ítéletet még nem hozott.

Kos kerítők terjesztik hálójukat. A rendőrség a múlt hét csütörtök óta nem akadott *Reichl Magda* nyomára, aki kis karkötőjét, nyakláncát és minden értékét otthonfelejtve, két ruhát öltve magára, nyomtalanul eltűnt. S hogy előbbi megállapításainkat alátámasszuk és csak egyetlen reflektort vetítsünk a *Reichl Magda* levele mögött rejtőz misztériumokra, arra a kijelentésre hivatkozunk, amelyet az aradi rendőrség tisztviselője tett akkor, amikor a kis *Magda* ügyében jegyzőkönyvet vett fel. Ez a kijelentés így hangzik:

— *Ez a huszadik gyermekeltűnés a mai napon!*

Abban a városban, ahol egy napon husz kis gyermek, fiú vagy leány eltűnik, a legsúlyosabb és legkomolyabb rendőri ellenőrzésre van szükség. *Razziákat az iskolák elé, hogy detektívek figyeljék a gyermekek társaságát.* Megjósoljuk: pozitív eredményeket fognak elérni. Talán elérik a *Reichl Magda* csábítóit is, azt a bizonyos „jó-ságos öreg házaspárt”, amely egy tizenéves fiatal leány éretlen testével nyilván kereskedni akar. Az itt fölvetett pozitív eset már nem probléma, hanem olyan körülmény, amely ellen védekezni lehet és védekezni kell!

(? . ?)

A Pásztortűz című Clujon (Kolozsváron) megjelenő irodalmi és művészeti folyóirat legfrissebb száma ismét kiváló tartalommal érkezett meg Aradra. Tamási Áron az önálló erdélyi magyar irodalomról elmélkedik, Péchy-Horváth Rezső Szerajevoról fest színes és hangulatos képet, Karácsonyi János erdélyi történelmi visszaemlékezéseket ír.

Zandia legfinomabb csokoládé desszertje! Yvonne Osmana „Aranydollár” most kerültek forgalomba. Darabonként is kaphatók. Mindenütt csakis ezeket kérje.

„Páris királya”
II. rész
bemutatója ma csütörtökön, pénteken és szombaton az **Apollo**ban.

Törökország leszerel. (Meglepetést keltett a lausannei megegyezés)

Párisból táviratozzák: A lausannei megegyezés híre politikai körökben nagy meglepetést keltett. Elismerték ugyan, hogy a török javaslatok mérsékletéről tanuskodnak és hogy a szövetségeseknek is mérsékletet kell tanusítaniok, de felvetették azt a kérdést, hogy ki viselje a lausannei megegyezés költségeit. Attól tartanak, hogy Anglia előzetesen megegyezett a törökökkel. Ily körülmények között nemcsoda, ha a többi szövetséges előtt Franciaország kényes helyzetbe jut. A lausannei török delegáció közlése szerint Izmed pasa és Grow amerikai megbízott, valamint a szakértők tárgyalásokat kezdtek az új török-amerikai szerződés előkészítésére. A konferencia szakértői ma véglegesen megállapodtak a Karagacsról ke-

letre húzódó görög-török határkérdésben. Az új határ az Arda és Marica folyók között Bosna-közi községtől Delitdsche községig húzódik. A törököknek jutott terület huszonöt négyszögkilométer kiterjedésű. A bizottság ezután elfogadta a görög területen lebonyolított bolgár tranzit forgalomra vonatkozó egyezményt.

Konstantinápolyi jelentés szerint miután a keleti krízist elintézték tekintik, tíz korosztályt elbocsátottak a török hadseregből.

Konstantinápolyból jelentik: A bolgár követ megjelent Adnam bégnél és kifejtette előtte a bolgár kormány tiltakozását az ellen, hogy Törökország a görögöktől átengedett Karagacsot birtokba vegye.

Irodalom, művészet

* Heti műsor. Csütörtök: Végállomás. Poór Lili felléptével. Péntek: Elefánt. Poór Lili és Forgács Sándor felléptével. Szombat: Elefánt. Poór Lili és Forgács Sándor felléptével.

* Lázus készülődés előzte meg a városi színház új slágerdarabjának, a Végállomás című vígjátéknak szerda esti bemutatóját. Budapesti instrukciók nyomán állította ki a színház Szenes Béla ötletekben gazdag vígjátékát, melynek női főszerepét Poór Lili játszotta. Csütörtökön ismétli meg másodszer a színház prózai együttese Poór Lili felléptével a Végállomást.

* Forgács Sándor, az aradi színház volt tagjának, aki két esztendő óta a cluji (kolozsvári) magyar színházban aratott sikereket, fellépése elé nagy érdeklődéssel tekint az aradi közönség. Forgács Sándor Poór Livel együttesen pénteken este az Elefánt című bohózatban lép fel. Az érdeklődés oly nagy, hogy a színház három este hozza színre a bohózat-újonságot. Az Elefánt péntek, szombat és vasárnap este kerül színre. Mind a három előadásra jegyek elővételeiben a színház pénztáránál válthatók.

* Nagy Géza fényképész műterme állandóan d. e. 8-tól d. u. 7 óráig, vasárnap és ünnepnapokon is, nyitva van. Műterem: Arad. Bul. Reg. Maria (v. Andrássy-ut) 22. sz., földszint, megvilággal szemben.

* Vas Sándor, a new-yorki zene-egyetem tanára június hó 6-án tartja Aradon egyetlen zongora hangversenyt. Jegyek elővételeiben Scherhág-nál kaphatók.

* Kardos Andor három egyfevo-nágosa a legnagyobb szerű szenzációját igéri az idei szezonnak. Különös és minden várakozást felülmúló eseménye lesz az aradi színháznak a kínai milliójú „Sárga Nagyr”, amelynek hatalmas kompozíciója szimfonikus, erőteljes dúzzadó festői zenéjét Csányi Mátyás szerzette. A rendkívüli újonságot Poór Livel a főszerepekben hozzák színre. Az erotikus színekben gazdag, nagy feszültségekkel teli drámában, amelynek bemutatása június 4-én, hétfőn lesz. Darvas Ernő, Tökés Anni és Mészároson kívül a legválogatottabb művészek lépnek fel. A darabot a szerzők jelenlétében Jakabffy rendezi.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 30.) Francia frank 13.50, svájci frank 37.50, dollár 205, dinár 2. szokól 5.90, márka 65, lira 970, angol font 890, magyar korona 0.3.50, osztrák korona 0.0029. **Külföldiek** Budapest külföldi 27, belföldi 34, Bécs 360, Berlin 0.0037, Prága 6, Zürich 37.25, Milano 9.50, Páris 13.25, Belgrád 2.10, Newyork 206, London 875, Lei 7.60.

Bucurestli tőzsdezárlat. (Május 30.) **Külföldiek:** Páris 13.25, Berlin 0.0037, London 925, Newyork 207, Milano 970, Zürich 37.50, Bécs 0.002950, Prága 600, Budapest 0.4.30. **Valuták:** Napoleon 700, márka 0.0055, léva 1.50, török lira 1.20, angol font 890, francia frank 1350, svájci frank 37.50, lira 975, drachma 2.80, dinár 2.10, dollár 205, lengyel-márka 0.0040, osztrák korona 0.0029.50, magyar korona 0.4.10, szokól 5.90.

Zürichi nyitás. (Május 30.) Berlin 0.008750, Newyork 554.25, London 2561, Páris 3657, Milano 26.4250, Prága 16.53, Budapest 0.10.50, Belgrád 600, Varsó 0.0100 Bécs 0.0078.

Zürichi zárlat. (Május 30.) Berlin 0.0093, Amsterdam 216.90, Newyork 554.50, London 25.62, Páris 366250, Milano 26.30, Prága 18.5350, Budapest 0.10.50, Belgrád 600, Varsó 0.0097, Bécs 0.007825, bélyegzett 0.007825.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Május 30.) Napoleon 18900, Amsterdam 2038—2098, Belgrád 56—58, Berlin 0.8.40—9, márka 0.8.90—9.50, Bucuresti 27.50—29.50, lei 28—30, London 24075—24675, angol font 24095—24695, Milano lira 248—258, Newyork 52.10—53.60, dollár 52.15—53.65, Páris 344—354, francia frank 49—359, Prága-szokol 155.50—161.50, Varsó lengyel márka 0.920—10.10, Pécs-osztrák korona 0.7.40—7.80, Zürich 940—970, svájci frank 945—975

— Nemzetközi agrárkongresszus. Párisból táviratozzák: A nemzetközi agrárkongresszus második albizottsága megvitatta, milyen befolyást gyakorol a mezőgazdaság a nemzetközi relációkra. A bizottság tanácskozásait Blaskovics magyar kiküldött elaborátumára alapította. Az elnöklő de Vogul felszólítására Blaskovics részletesen ismertette a mezőgazdasági szövetkezet nemzetközi szerepét, majd áttért arra, hogy az ilyen szövetkezetek érintkezése mennyire megkönnyíti a többtermelést, a vám- és kereskedelmi szerződések megkötését és a világpiacon áruk egységes kialakulását. A magyar és nemzetközi világpiacon helyzetéről szóló előadást nagy tetszéssel fogadták. A magyar kiküldött végül felhívta a világ mezőgazdasági szervezeteit, iparkodjanak a mezőgazdasági probléma megoldására minél hatékonyabb tevékenységet kifejteni. A vitához hozzászóltak Law svájci, D'Leande francia, Lutoslovsky lengyel és Simonides görög kiküldöttek.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF
felel.

Cenzurát:

IOAN NICHIN.

NYILTER.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Ertesítés!

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy cipészüzletemet Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 7. szám alól Str. Matei Corvin (Hunyadi-utca) 6. szám alá (volt Färber-üzlet mellé) helyeztem át. További szives pártfogást kér:

18262

Gara Miklós.

ENGEL

Gyors- és Gépíróiskolája

Str. Brancovioi (Lázár Vilmos-u.) 2. sz. alá helyeztetett vissza

Június hó 4-én nyári 8 hónapos nappali és esti tanfolyam veszi kezdetét. Gép- és gyorsírás, könyvelés, számtan, levelezés. 8025

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves jó kártyásainknak, ismerőseinknek, akik felejtethetetlen megboldogult drága férjem és apám ravatalára koszorút helyeztek, végültségén fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Üzv. Krizsán Jánosné és leánya.

13568

Ezrivel terem a fán a meggy, De igazság nincsen több csak egy:

hogy

Palkovits-éttermében

és csinosan berendezett

kerthelyiségében

(a város házával szemben)
kapható a legjobb

frissen csapolt sör,

valamint háziisan készült izletes étel- és tisztán kezelt hegyborok.

Convocare

la

a adunarea generală de inchelere

a societății anonime „Weitzer Ioan Fabrica de Mașini, Vagoane și Tur-nătorie de Fier Societate Anonimă în Arad, în lichidare“

ce va avea loc în Arad la 22 Iunie 1923. oarele 12 amezai, în sala de ședințe a societății anonime „Astra Prima fabrică română de vagoane și motoare“.

Ordinea de zi:

1. Raportul Comisiunii de lichidare despre terminarea lichidării, înaintarea încheierii conturilor, raportul Comitetului Cenzorilor, distribuirea rezultatului lichidării și luarea hotărârei privitor la descărcarea Comisiunii de lichidare și Comitetului Cenzorilor.

2. Eventuale propuneri conform §-lui 21. din statute.

On. D.-ni acționari, cari dorese să ia parte și să voteze la Adunarea Generală, se invită, ca — în conformitate cu §-ul 14. din statute, — să binevoască a depune acțiunile lor sau certificatele de depunere eliberate despre aceste de instituțiile publice de credit, cu opt zile înainte de Adunarea Generală, în următoarele locuri, și anume: în Arad la Cassa de Păstrare Economică din Arad-Cenad și la Banca Marmorosch Blank & Co. S. A. sucursala Arad; în București la Banca Marmorosch Blank & Co. S. A. institutul central

3038

Comisiunea de Lichidare.

Csak rövid ideig tart, míg a készlet tart

KILO SZÁMRA

a legfinomabb hibátlan különböző

CARLSBADI PORCELLÁN

edények nagyban és kicsinyben kapható

HAJEK ANTAL

utódánál

ARAD, Str. Mețianu (Forray-utca) 12839

Locomobil

locomotiv és stabil kazánok javítását szavatosság mellett vállalom vidéken is

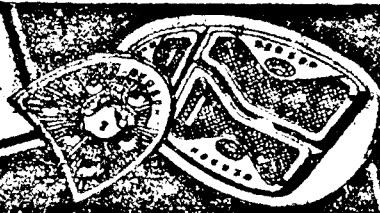
Kuba György
kazánkovács, Calea Radnei (Radnai-ut) 24

Figyelem!

Boross K. ügynöksége

Str. Consistorialni No. 9. (volt Bathyány-u. 31.), elfogad megbízásokat házak, szállók, földbirtokok és értékesebb ingóságok, valamint keresk. áruk adásvételére, melyeket gyorsan és pontosan végez. Ugyanitt előjegyzésben több eladó magán- és bérházak és üzletekhez használható új acél vasredőnyök teljes felszereléssel.

BERSON

GUMMI SAROK ÉS GUMNITALP a legjobb anyagból MINŐSÉGI MÁRKA

Radio Hirdetési Iroda 2897/a. sz.

CREME MADELAINE

Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő bórátka (mitesser) pattanások, arcvörösség, májfoltok és arcbőr minden tisztáltsága ellen. — Készítik:

Dr. Földes & Hehs

gyógyszerészek, pipere szappan és vegyeszeti gyár: Arad, Micalaca. Budapesten Bertalan-utca 26. Margit creme gyár. Ügyeljünk a márkára, óvakodjunk a hamisításoktól és hasonló utánszatoktól. 13891

Jól - jövedelmező

üzlethez 80-100.000 Leig rendelkező tőkével

TÁRS

kerestetik. Ajánlatok „Társ” jelígre CENTRAL hirdetőbe kéretnek. 18889

Elegáns bérház

Bulev. Gen. Dragalina (Apponyiköruton) alkalmi áron eladó. Savoy Bulev. Carol I. Erzsébet-körut 32.

Földbirtok !

51 magyar hold Arad határában lakóházzal és gazdasági épületekkel eladó. — Magán és bérházak, szőlő és földbirtokok különböző nagyságban megvételre ajánlatnak és kerestetnek. — Padolt pin-cét bérbe adunk.

„Savoy” Bulev. Carol I. (Erzsébet-körut) 32. szám. 13789

Legolcsóbb bevásárlási forrás benzín, petróleum és gépolaj

DIMITRIE SUCIU,

Str. Metianu (Forral-u.) 14. :: Telefon 914.

Tisztít, frissít, feludít

Szeplőt tüntet, bőrt puhít

Az arcbőrt megfehéríti

Kaiser-Borax

A valódi.

III-18675

Strand megnyitás!!

Muresel (Zsigmondházi) strand ma csütörtökön május 3-án MEGNYILIK!

13187

Hideg, meleg büffé, tavalyi árak.

TENNISZ és minisportfelszerelés

Sportegyesületek és kereskedők legnagyobb választékban és a legolcsóbb árak mellett csakis a **HELLAS Sportfejlesztő és Áruforgalmi R-T.** Oradeamare, Str. Avram Ianou (Kossuth-utca) 14. vásárolhatja be. — Nagyban árak. Telefon 960. Sürgőnyel: Sporthellas. 1442 cs Radio 2895

Jégelsőrendüminőségben

Bul. Rogele Ferdinand I. No. 33. (Boros Béni-tér) 5.) jéggyárban egész nap, Bul. Carol (Erzsébet-körut) és Str. Moise Nicoara (Petofi-u.) sarkán lévő jéggyárban reggel 6-8-ig és este 6-8-ig

Allandó kiszolgálás biztosítva

Blöffetések felvételnek. :: Rendelések 4 táblán felül házhoz szállítatnak. Telefon 141. szám. :: 2717

Reusz Sándor, a Temesvári Sörfözde r-t. főraktára

Alkalmi vétel! 450 kat. holdas

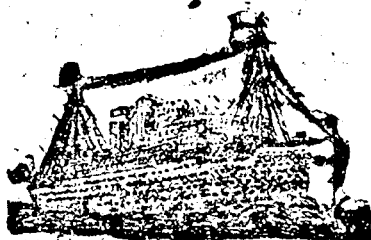
Kenyérgyár villanyerőre berendezve, napi ötven mázsa sütőképességgel, nagy vevőkörrel, más vállalat miatt, feltűnő olcsón eladó. **Haász Iroda, Str. Romanulul (Zrinyi-utca) 6.** 13528

földbirtok Aradmegyében bevetve, tanyával, istálló, magtár és cseléd-lakással a 8000 Lei eladó. „Savoy” Bul. Carol I. (Erzsébet körut) 32. sz.

Holland Királyi Lloyd

Főképviselet Románia részére: **CUNARD LINE S. A. R.**

Legkényelmesebb utazás és kitűnő élelmelés minden osztályon. Rend-szeres forgalom és összeköttetés Romániával.

Közvetlen forgalom Amsterdamban át Braziliába, Argentinába, Uruguay és az összes Dél-amerikai államokba.

Földművesek kik Braziliába kivándorolnak,

pontos és díjmentes felvilágosítást kapnak, ugyanigy más utasok az összes délamerikai utazási ügyekben. — Díjmentes prospektust kívánatra készséggel köldünk. 2790

A Holland Királyi Lloyd fiókja:

CUNARD LINE S. A. R. Timisoara, III. Bulv. Carol (Hunyadi-u.) 40. Telef. 20-09

Myalvismeret nélkül nincs boldogulás!

Műveltséghez, vagyonhoz és fizetési sikerhez csak egy bizonyos ut vezet: az idegen nyelvek ismerete. Ezeket Ön könnyen és biztosan elsajátíthatja, ha beiratkozik **Jean Goldberg nyelvtanár** tanfolyamára, Arad, Str. Eminescu No. 9., ahol a román, német, francia és angol nyelvek eredeti új módszer szerint a legjobb sikerrel taníttatnak. 13119

Szállítok

rövid határidőn belül kisebb nagyobb mennyiségben olcsó árért kézimunka által előállított, divatos amerikai fazonu

férfi és gyermek cipőket

box és sevet bőrből.

Hermie Mihály

nagybani cipőtermelő. 2864 **Pancota, Jud. Arad.**

Figyelem! Eladók. Figyelem!

Str. General C. Coanda (Borona-u. 27.) ház üzlettel, korosmával, lakással, istálló, 70 darab sertésre hizlalda és Str. Trompetei (Trombita-u.) 25. sz. házak kivándorlás miatt olcsón. Ház fűszerüzlettel, korosmával, lakással 160 ezer. Vendéglő 2 szobás lakással, nyári helyiséggel, tekopályával 40 ezer. Fűszerüzlet 2 szobás lakással, olcsó házbérrel, 5 éves bérszerződéssel 65 ezer. Fűszer-, csömegeüzlet külön italméressal főtér közelében. Üzlet a volt Asztalos Sándor-utca-ban. Két fűszerüzlet a piactéren. Bármilyen üzletnek alkalmas nagy üzlethelyiség a Szabadság-tér közelében. Vidéki házak nagyforgalmu üzletekkel, 30-40 éve egy-kéztben 70 ezer Leitól 300 ezer Leig. Bér és magánházak a város különböző részeiben 150000 Leitól 1 millió Leig, mind 3 és 6 szobás elfoglalható lakásokkal.

Bővebbet: **Haász Albert** ingatlanforgalmi irodája. Strada Romanulul (Zrinyi-utca) 6. Ahol az eladó ingatlanok és üzletek előjegyzése díjtalan. 13528

Asilul de Copii al Statului, Arad No. 1004-923.

PUBLICATIUNE

Pentru aprovizionarea Azilului de copii de Stat din Arad cu lemne de foc pe anul 1923. se publica concurs, pentru furnizarea la 30 vagoane lemne de foc, fag uscat cal. I. furnizate in curtea Institutului.

Ofertele inchise sunt a se inainta Directiunei Azilului de copii pana la 30. Iulie a. c.

Caietul de sarcini precum si conditionile se pot vedea zilnic in biroul Azilului. 2872

Arad, la 19. Maiu 1923.

Dr. Kardos, m. p. L. Faur, m. p. medic. sef. director, administrator.

V. Missir Fii & Co. S. A.

Mélyen leszállított árak az összes raktáron levő áruknál.

Ma este a várta
vezető hid mellett

„Riviéran“ katonazene játszik.

Holnap pénteken
nagy halestély.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:
Az apróhirdetések tíz szavak szorint számítanak.

Minden szó hirdetési ára 1.50 lel. Vastagabb betűvel 3.— lel. A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg 15.— lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

SAJÁT lakással bíró független urinó tartós barátságát keresem. Leveleket „Temperament“ jellegre kiadható a lapban jelölve kérem. Diskretio biztosítva. 3003

Alkalmazás.

RÓMÁN PERFECT levelezőt, ki magyarul tud, délutáni órákra keresünk. Ajánlatokat „Fatermelő“ jellegre. 3042

MINDENES SZAKÁCSNÓ főlvétetik. Strada Crisan (Karolina-utca) 5. ajtó 7. 3039

MOLNAR kerestetik a Mária benger-malomba Ghioroc (Györök). 3038

INTELLIGENS, megbízható szolid nő kávéházi felirónőnek azonnalra kerestetik. Ugyanott gyakorlott pincérleányok és egy ügyes kávéházi takarító, vagy takarítónő is felvétetik. Jelentkezni délután 5—6 óra között a „Dácia“ kávéházban. 3035

MINDENES főzőnő azonnali belépésre kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13262

MINDENES főzőnő azonnali belépésre kerestetik. Bechnitz, Strada Calvin 6. 13261

TANITÓNŐ elmenne román uri családhoz gyermekek mellé. Leveleket „Tanitónő“ jellegével Wallinger hirdetője továbbít. 13262

KERESKEDELMI érettségivel bíró fiatalember irodai alkalmazást keres azonnali belépésre. Vidékre is elmegy. Cime Wallinger hirdetőjében. 13262

IRODISTANÓT (ügyes munkarót) keresek azonnalra Kerpel könyvkereskedése. 3030

ÓNALÓ szakácsnőt azonnali belépésre és varrónőt, aki fehérműhöz is ért, vidékre keresek. Str. Cogalniceanu (Mikes K.-utca) 59—27. 3028

PERFECT SZAKÁCSNÓ 16 bizonyítványokkal kéttagú családhoz kerestetik. Strada Bucur (Eötvös-utca) 9. kapuval szorjben. 3029

TISZTESSÉGES rokkant kegydíjas vasutas éjjeli őrnök ajánlkozik, vagy más hasonló könnyű állást keres. Dénes Péter Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 19. 3021

EGY kifutó fiút felveszek. Baumann, Bulev. Regele, Ferdinand 44. sz. 3024

ELTERE Deutsche Dame sucht Stelle zur grössere Kindern. Nur aufs Land. Adresse in Wallinger-Büro. 13262

SZARAZ dadát keresek 1-re dr. Brasch-né. Str. Crisan (Karolina-utca) 8. 13138

KISEBB VALLALATHOZ egyszerű könyvvitelben és levelezésben jártas megbízható hölgy azonnali belépésre felvétetik. Ajánlatokat „Megbízható 2“ jellegre a kiadóba. 3041

GYERMEKSZERETŐ szobaleány három éves kisleány mellé azonnali felvétetik. Bővebbet Meer festéküzlet. 13137

FŐZŐNŐ jó fizetéssel azonnali belépésre kerestetik Strada General Dragalina 16. (Apponyi-körút) 8. II. 11. 13137

MINDENES szakácsnő azonnali felvétetik Földes, Strada Románului (Zrinyi-utca) 1a) átjáró ház. 13137

TANULÓ fiút felvesz Fehér si Comp. nől fodrász szalon. 13137

Lakás.

ELŐKELŐ uriaszony részére keresetik butorozott szoba ellátással belvárosban. Ajánlatok „Jól fizető“ jellegre kiadóba címzendők. 3031

KÉTSZOBÁS lakásomat elcsereném egy nagy szobás lakásért. Cim kiadóhivatalban. 3037

ELCSERÉLNÉM timisoarai (temesvári) lakásomat aradival. Cim a kiadóhivatalban. 13839

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással kiadó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13262

Vétel és eladás.

SZEKRÉNYEK, ebédlő divány, toalett asztal, székek, villanylámpák, képek, fotel, szőnyegek, csipke függöny, férfi ruhák, ágyhuzat, asztalnemű, dísztárgyak, gyermekkosci, babakelengy, fali ingaóra, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (volt Bathhány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

KITÜNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

IRÓASZTAL irodai, ugyanott modern bölcső eladó. Str. Russu Sirianu 28. (Aulich Lajos utca) 8. I. em. 3018

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

TELJESEN új, négyfokos sülyeszíthető „Bobbín“ varrógép eladó. Uranus főpos tával szemben. 13901

ELEGÁNS, fekete, rövid, keresztúros zongora eladó. Strada Mărăsești 73. (Kossuth-utca 34.) 13901

STR. GRIGORIE Alexandrescu (Bercsényi-utca) 26. alatt kitűnő zongora eladó. 13901

UTAZÓKOFFEREKET, nagyot, jókarban, veszek. Ajánlat „Koffer“ jellegre a kiadóba. 3034

KÁDÁR SZERSZÁM jókarban levő, eladó. Németh Gyula, Ghioroc 80. sz. 3036

JÉGSZEKRÉNY vendéglősnek való eladó. Strada Numa Pompiliu (Kasza-utca) 20. 3040

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

HASZNALT férfiruhák és cipők eladók. Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. III. emelet, 15. ajtó. 13901

EGY waggon hízott sertés 140 kgr. átlagsúlyban eladó. Uranus, főpostával szemben. 13901

URISZÓBA vadonatúj eladó. Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 13576

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidékre meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalapok olcsón. Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ kézimunka függönyök, ágytakarók, csipkefüggönyök, dús választékban. Modern előnyomda. Erneszt kézimunka üzlet színház mögött. 2397

UJDONSÁGOK érkeztek: Grenadinok és Lybertikben. Mosó voal ujdonság 38 Lei Strasser divatruházában. 2898

KÖNYVEKET, könyvtárakat magas áron vásárol Krausz könyvkereskedés, színház-épület. Ugyanott kifutó felvétetik. 2435

ELADÓ mahagoni uriszoba, pénzszekrények, jégszekrények, mángorlók. Veszék öntött fürdőkadát. Garai, Calea Bănatului (Asztalos Sándor-u.) 5. 2754

HÁLÓSZOBA berendezés sürgősen eladó. Strada Mărăsești 47. (Kossuth-utca) 21. 2925

ÜRES TINTÁS ÜVEGEKET minden nagyságban és mennyiségben jutányosan vásárol „Mercur“ Piața Catedralei 3. 2949

ELADÓ egy jobb mesterhegedű. Ára 16.000 Lei. Mészáros Illés Timisoara (Temesvár) József város Kossuth Lajos-utca 7. ajtó 4. sz. 2953

NAGY BAKKÁNC S varrógép, szíjgyártó is használhatja, eladó. Porkolcán Miklós, Santana-Veche (Öszentanna) 430. házszám. 2955

COMPLETT asztalos szerszám eladó. Bermel Péter Temeszépfalu 282. 3000

BALACK DUGASZOLÓ GÉP. teljesen új, eladó. Jakubovits fűszerüzlet. Motor-állomással szemben. 3013

Oktatás.

ZENEAKADÉMIAI tãnterv szerint tanítok zongorát. Kezdőknek és haladó kezdőknek. Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 15. 3022

Ingatlan.

BELVÁROSI jókarban levő ház 80.000 Leiert eladó. Bővebbet Kurticsán fényképésznél, Erzsébet-mozival szemben. 13261

ELADÓ Strada Numa Pompiliu (Kasza-utca) 10b) ház nagy gyümölcsös kerttel. Bővebbet Strada Veliclu (Lipót-utca) 7. 3032

KERESEK megvételre kisebb és nagyobb földbirtokokat Arad közelében. Haász-vele, Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. 13528

OLCSÓN eladó Str. Rahovei (Mihály-utca) 80-as elfoglalható nagytelkes ház. 13262

Üzletek.

PERJAMOSON nagy vendéglő teljes berendezéssel, nagy táncteremmel és kerthelyiséggel eladó. Flikinger Miklós, Perjámos, Vasút-utca 747—48. 2937

FÜSZERÜZLET korlátolt kiméréssel, szabad kézből eladó. Strada Corabiei (Hajó-utca) 30. 2998

VEGYESKERESKEDÉS lakással sürgősen eladó. Mosotzy-telep Strada Budai Delean 9. 3027

KÁVÉHÁZ a város központján, modern berendezéssel, betegség miatt olcsón eladó. Haász-iroda, Strada Románului (Zrinyi-utca) 6. 13528

Ellátás.

HÁROM—NÉGY fiatalember teljes ellátást nyerhet. Cim a kiadóban. 3026

Különléte.

VANILON. Legjobb, legtökéletesebb Vanilia pótszer cukraszok, kávéház tulajdonosok s minden háztartás részére. Fagylaltok, finom tészta, likörök előállítására legalkalmasabb. Készíti dr. Földes & Hehs vegyészeti gyár Arad. 13601

VILLÁNSZERELÉST. csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarcz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

EZERJÓFŰ gyomorelír, pártatlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvaltság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10831

MODERN KOSER ÉTTEREM Targu-Mures (Marosvásárhelyt), Piața Regele Ferdinand (Főtér) No. 31. a Transilvania-szállóval szemben. Naponta vil-lásreggeli, ebéd és vacsora dr. Löwy status quo aucte izr. hitközségi rabbi felügyelete alatt. Tisztán kezelt koser fajtörök és friss polaras sör. A n. é. közönség szives pártfogását kéri Schmitzer Lajos & Comp. 3007

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zseiros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehetett finomságu harmattal volna bevonva. (Mitesserek) alkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb arcszépítő. — Készíti:

Dr. Földes és Hehs Margitremé gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 13863

Üzletvevők

figyelmébe!

Magánház háromszobás lakással, gyárak közelében, üzletnek kiválóan alkalmas, kereskedőnek kiadó. 13527

Bővebbet: Haász Iroda,
Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6.

Figyelem!

Haszonbérbe adó 83 kat. hold föld lakóházzal, gazdasági épülettel Arad közelében ország-út mentén. 13527

Bővebbet:
Haász-irodája Str. Romanului
(Zrinyi-utca) 6.

A valuta javulása által olcsóbb lett az összes linoleum

futószőnyeg, vastkos vászon az új linoleum üzletben Str. Metianu (Forray-u.) Hunyadi-palota. Szives pártfogást kér: **Kramer Béla.**